

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

ANUL XVI NR. 37 (641) — 9 septembrie 1967

flacăra

Elementele prefabricate de beton produse la Roman pot fi întâlnite pe multe șantiere de construcții din regiunea Bacău. Volumul lor însumează anual echivalentul a mii de apartamente. În fotografie: un lot de pereți prefabricați părăsește depozitul fabricii.

Ziua pompierilor din Republica Socialistă România, prilej de trecere în revistă a succeselor obținute de apărătorii avutului țării împotriva incendiilor, amintește în același timp eroismul acelor pompieri-eroi care la 13 septembrie 1848, alături de masele populare, pe Dealul Spirii din București, au luptat pentru înfrângerea invadatorilor turci, apărind vitejește pământul strămoșesc și tricolorul revoluției. Alături de pompierii civili din fabrici, uzine, șantiere, comune, pompierii militari din țara noastră își perfecționează continuu tehnica de prevenire și stăvilire a focului. Fotografia noastră redă un aspect din timpul unui exercițiu întreprins de o formație de pompieri pentru stingerea unui incendiu simulat.

VALEA LOTRULUI ȘI TURISMUL

În Munții Lotrului, pe mai multe șantiere plasate într-un decor montan foarte pitoresc, a început de mai multă vreme, după cum se știe, construcția noii hidrocentrale care în preajma anului 1970 va avea o putere instalată de 500 megawați.

Cădirile anexe ale șantierelor de aici vor face o fericită excepție de la regula generală. Ele nu vor fi desființate la darea în folosință a hidrocentralei ci sînt proiectate astfel încît să poată deveni în viitor cabane și alte obiective turistice. La terminarea lucrărilor Munții Lotrului — neglijați pînă acum din punct de vedere turistic datorită condițiilor de acces deosebit de grele — se vor împodobi nu numai cu o nouă hidrocentrală ci și cu un complex turistic care va atrage mulți vizitatori.

Complexul va fi format din mai multe ansambluri amplasate pe firul apei Lotrului, ca și pe malul lacului de acumulare Vidra, la circa 70 km de vărsarea rîului în Olt.

Prima stațiune, Voineasa, așteap-

tă la 40 km de vărsarea Lotrului, bucurîndu-se de climatul plăcut al unei depresiuni; ea va avea patru grupuri de hoteluri cu o capacitate totală de 2 650 locuri.

Pe malul lacului Vidra, creat prin construcția barajului și care va acoperi o suprafață de aproximativ 10 kmp, vor fi amplasate stațiunile Vidra, Alba și Mura, cu o capacitate de circa 3 450 locuri.

Între stațiunile Alba și Vidra se va amenaja o pîrtie de schi pentru marile concursuri naționale ca și pentru întîlnirile internaționale. Pentru amatorii de alpinism se preconizează montarea unui teleferic. Aceste stațiuni vor suscita și interesul automobilistilor, care vor străbate această zonă pe ruta Timișoara-Petroșani-Obirșia Lotrului.

În încheiere, un singur amănunt: capacitatea acestui complex sportiv-turistic va fi sporită de încă 20 de cabane care vor lua locul barăcilor de șantier de pe drumurile forestiere.

E.M.

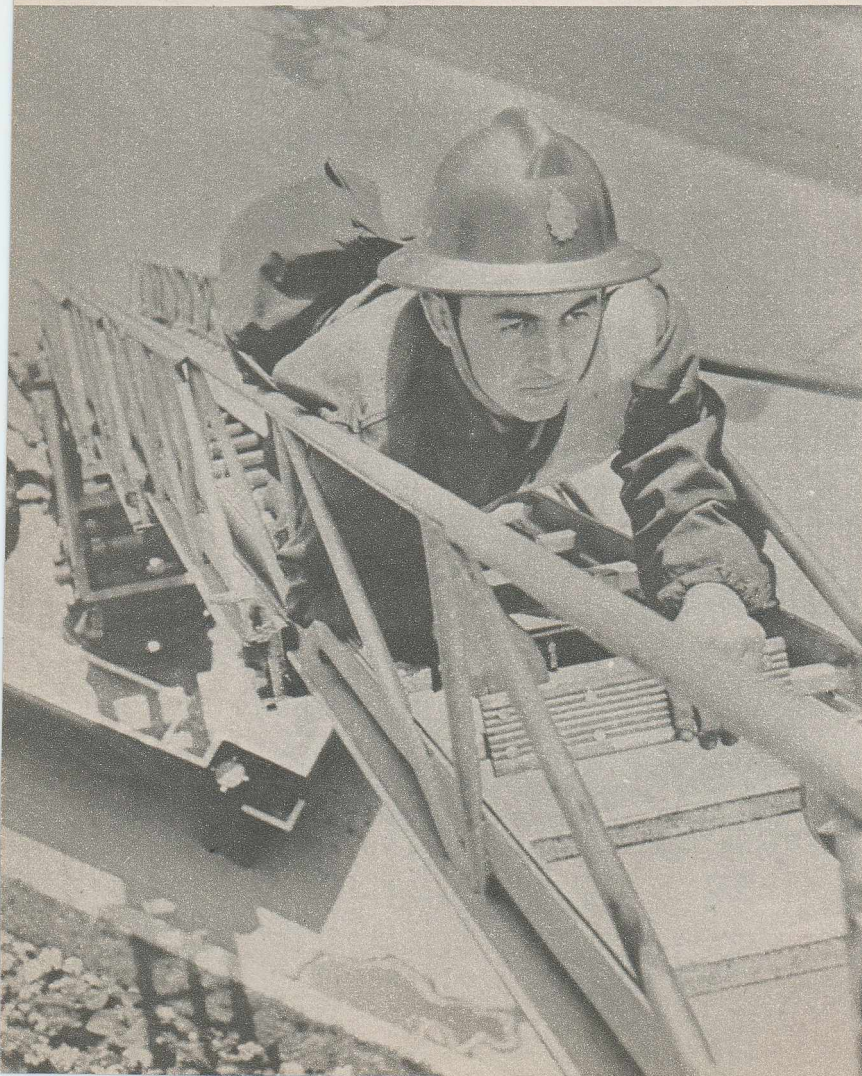
PEPITELE DE LA BRAD

Fondul «de aur» al Muzeului aurului din Brad se îmbogățește continuu cu noi exponate. Instituție unică în Europa prin profilul său, muzeul adăpostește azi peste o mie de pepite de aur, din care unele sînt exemplare rarissime datorită surprinzătoarelor lor forme. Citeva din acestea par să fie opera unor bijutieri de geniu. Ne referim în primul rînd la așa-numita șopîrlă de aur, o splendidă bucată de metal strălucitor aglomerat în cristale, a cărei formă reproduce cu o izbitoră forță de sugestie profilul animalului al cărui nume îl poartă. O altă pepită din muzeu, încă și mai valoroasă, reproduce în aur... harta în relief a țării noastre. Pe un fond de roci diferite aurul s-a depus, prin jocul bizar al întîmplării, pe o suprafață ce pare opera unui meșter giuvaergiu și cartograf în același timp. Culoarea dominantă a metalului este de un galben strălucitor, în timp ce conturul brîului carpatic are o pronunțată nuanță rosietică. Alte exponate re-

prezintă principalele categorii de stări în care se găsește aurul în natură, ele compunînd un tablou sugestiv nu numai al zăcămintelor din țara noastră ci și din alte puncte de pe glob.

Pe de altă parte, Muzeul aurului din Brad ilustrează milenara strădanie a locuitorilor acestor meleaguri de a scoate din adîncurile pămîntului prețiosul metal. Alături de unelte de minerit dace, de lingouri (în copie) imprimate cu efigii romane, sînt expuse șteampuri de lemn, opere ale aurarilor români din Apuseni, vagonete, dăști și ciocane, un întreg arsenal de mijloace tehnice compunînd o adevărată istorie a trudnicei meserii de miner-aurar. Numărul tot mai mare de vizitatori, dintre care foarte mulți străini, dovedește că muzeul din Brad și-a cucerit un bun renume atît în țară cît și peste hotare.

R. N.

CEL DE-AL IV-LEA CONCURS ȘI FESTIVAL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU”

● În 1965 a fost redescoperit, în urma unor cercetări întreprinse de Romeo Drăghici, directorul Muzeului «George Enescu» din Capitală, manuscrisul, considerat ca pierdut, al *Trioului în la minor pentru vioară, violoncel și orchestră* scris de Enescu în 1916. Deși terminată, lucrării îi lipseau unele indicații privind timpul și nuanțarea.

Descifrată și adnotată cu grijă de către compozitoarea și pianista Hilda Jerea, lucrarea redescoperită va fi prezentată în cadrul actualei ediții a Festivalului de un trio din formația «Musica nova», alcătuit din Mircea Opreanu (vioară), Cătălin Ilea (violoncel) și Hilda Jerea (pian). Execuția, în primă audiere mondială, a unei lucrări enesciene compuse cu jumătate de veac în urmă capătă dimensiunile unui eveniment artistic de importanță deosebită.

● Alături de manifestările muzicale propriu-zise, în zilele Festivalului va avea loc (între 12-14 septembrie), la sediul Uniunii compozitorilor, Simpoziul internațional «George Enescu», cu care prilej muzicieni și muzicologi români de notoritate vor prezenta nu mai puțin de 17 comunicări științifice.

Amintim câteva din temele simpoziului: «George Enescu în cultura muzicală românească», «Probleme de estetică, stil și limbaj muzical în opera lui George Enescu», «Probleme privind arta interpretativă a lui George Enescu» etc.

● Dintre personalitățile de seamă ale muzicologiei și criticii muzicale de peste hotare vor fi oaspeții Festivalului de anul acesta, printre alții: Malcolm Rayment (Anglia), Jacques Stehman (Belgia), Antoine Goléa, Marc Pincherle (Franța) Klaus Geitel (R.F. a Germaniei).

● Iubitorilor de muzică le oferim câteva selecțiuni din bogatul program al concertelor Festivalului internațional «George Enescu». Vom avea prilejul să facem cunoștință în această săptămână cu doi pianisti

care, fiecare în felul său, au dobândit un considerabil prestigiu mondial: tinărul american Van Cliburn (sâmbătă 9 IX, ora 21.00 și duminică 10 IX, ora 11) alături de Filarmonica «George Enescu» dirijată de Mircea Basarab și în recitalul de luni 11 IX, ora 18.00; la Sala Palatului Republicii Socialiste România). Cel de-al doilea este austriacul Friedrich Gulda, care pe lângă repertoriul concertistic, clasic și modern, participă cu mare plăcere și excepțional talent la concerte și festivaluri de jazz (duminică 10 IX, ora 11 a.m., alături de Orchestra simfonică a Radioteleviziunii dirijată de Emil Simon, în Studioul de concerte al Radioteleviziunii — marți 12 IX, în recitalul Debussy-Ravel la Sala mare a Palatului, ora 18.00). Tot în această săptămână marele violoncelist sovietic Mstislav Rostropovici dă un recital la Ateneu (joi 14 IX, ora 16.00), iar violonistul american Isaac Stern interpretează în semn de omagiu adus manifestărilor de la București Sonata a III-a «în caracter popular românesc» de George Enescu (recitalul de miercuri 13 IX 1967, ora 18.00, Sala mare a Palatului).

● Dintre concertele de muzică de cameră vă invităm la programul formației Nonetul ceh, vineri 15 IX, ora 18.00, Sala mică a Palatului, și la concertul de muzică românească — Zeno Vancea, Ludovic Feldman, Ștefan Niculescu, Wilhelm Berger — care are loc în aceeași sală, la aceeași oră, sâmbătă 16 IX.

● La Operă cântă în «Aida» de Verdi soprana Marcella de Osmo, alături de o remarcabilă distribuție românească din care face parte și tenorul Ludovic Spiess (duminică 10 IX, ora 20.00, Sala T.O.B.).

Spectacolul «Don Carlos» de Verdi va fi condus de ilustrul șef de orchestră italian Alberto Erede. Din distribuție fac parte Elena Dima, Elena Cernei, Nicolae Herlea, Cornel Stavru.

La fotografiile reprezentând oaspeți de seamă ai festivalului — publicate în numărul anterior — adăugăm și pe aceea a Nonetului ceh, un valoros ansamblu de muzică de cameră.

DEPUNERI SPORITE LA CEC

O recentă statistică întocmită de Casa de economii și consemnațiuni arată că la data de 31 iulie 1967 fiecare al patrulea dintre locuitorii țării posedă un libret de economii. La începutul anului 1960 proporția era de 1 la 9. Aceasta, precum și creșterea soldului mediu pe locuitor — care la 20 august 1967 a fost cu 32,3% mai mare decât cel existent cu un an în urmă — ne-a determinat să solicităm tov. Nedelcu Preda, șeful serviciului Popularizarea economiilor, din cadrul CEC, un scurt interviu.

N. Preda: Casa de economii și consemnațiuni pune la dispoziția celor interesați variate instrumente de economisire. Astfel, cetățenii își pot depune economiile bănești pe librete de economii cu dobândă sau pe librete cu dobândă și câștiguri în obiecte. Doritorilor de autoturisme li se oferă librete cu dobândă și câștiguri în autoturisme. Câștigurile în autoturisme se acordă trimestrial, prin trageri la sorți.

Un alt libret de economii este cel pentru construirea de locuințe proprietate personală, care oferă depunătorilor posibilitatea obținerii unor câștiguri în bani și prioritate la încheierea contractelor pentru construirea de locuințe. Mai există de asemenea libretul cu câștiguri, obligațiuni CEC cu câștiguri și contul curent personal.

Pregătind pe viitorii depunători, Casa de economii și consemnațiuni pune la îndemâna copiilor, mai ales, foile și timbrele de economii școlare — primii pași pe calea economiei.

Toate aceste instrumente de economisire, care oferă depunătorilor multiple și variate avantaje, stau în permanență la dispoziția acestora la unitățile CEC.

Redacția: Puteți să ne prezentați câteva date referitoare la câștigurile acordate de Casa de economii și consemnațiuni?

N. Preda: Voi menționa câteva date dintre cele mai recente. La tragerile la sorți ale libretelor de economii cu dobândă și câștiguri în autoturisme care au avut loc în anul 1967, CEC a acordat depunătorilor 623 câștiguri în autoturisme de diferite mărci. La tragerile la sorți ale libretelor de economii pentru construirea de locuințe din aceeași perioadă CEC a acordat câștiguri în valoare totală de 1 075 000 lei. În afara acestora s-au mai acordat câștiguri de zeci de milioane lei titularilor de librete de economii cu dobândă și câștiguri, titularilor libretelor de economii cu câștiguri și depunătorilor pe obligațiuni CEC.

Redacția: Vă rugăm, în încheiere, să ne spuneți câteva cuvinte despre contul curent personal.

N. Preda: Contul curent personal poate fi deschis oricărui cetățean la casele raionale sau orașenești de economii. Unitățile CEC efectuează în mod gratuit, din sumele depuse de titularii conturilor și pe baza dispoziției lor, diferite plăți periodice ca de pildă: chiria, abonamentul de telefon, impozitele etc.

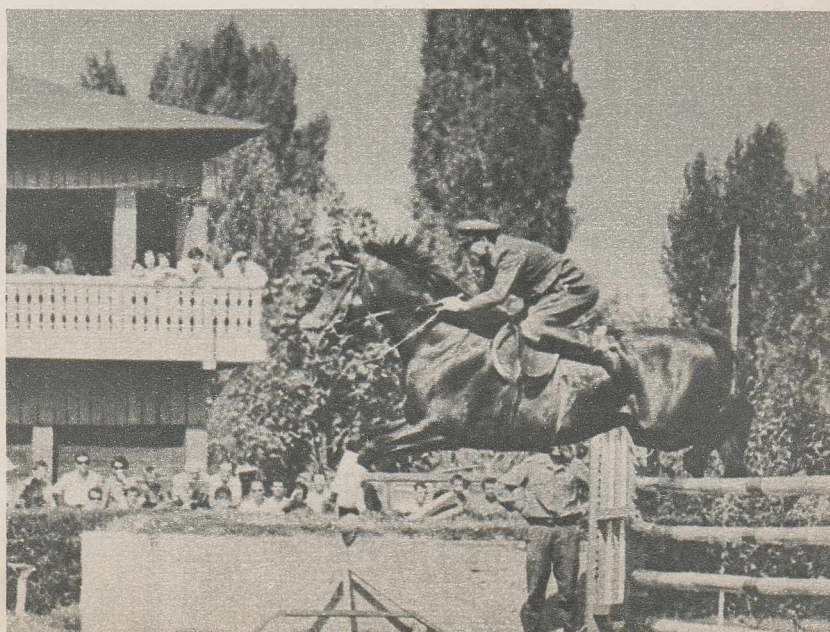
Redacția: Cum se efectuează operațiunile de depuneri și restituiri în contul curent personal?

N. Preda: În contul curent personal se pot face depuneri de orice sume, în numerar și prin virament, atât de titularul contului cât și de alte persoane, din drepturile bănești convenite titularului ca: salariu, premii, pensii, alocație pentru copii etc. Restituirile se efectuează după dorința titularului, la casa raională sau

orașenească de economii unde s-a deschis contul, în numerar, prezentatorului unui cec semnat de titular sau de persoanele autorizate de acesta. Pentru cunoașterea exactă a operațiunilor, titularului i se eliberează extrase de cont cu operațiunile la zi.

E. MADOLCIU

În finalele Campionatelor republicane de călărie maestrul sportului Vasile Pinciu a cucerit primul loc la categoria semigrea. Iată-l în fotografia noastră cu Grațela care, nedezmînțindu-și numele, învinge fermecător unul din obstacolele cursei.

Dacă se poate imagina ceva mai bun, gurmanzii se vor strădui, fi-rește, s-o dovedească. Totuși ne îndoim că vor reuși. Piinea din fotografie e caldă și, cum se vede, foarte rumenă.

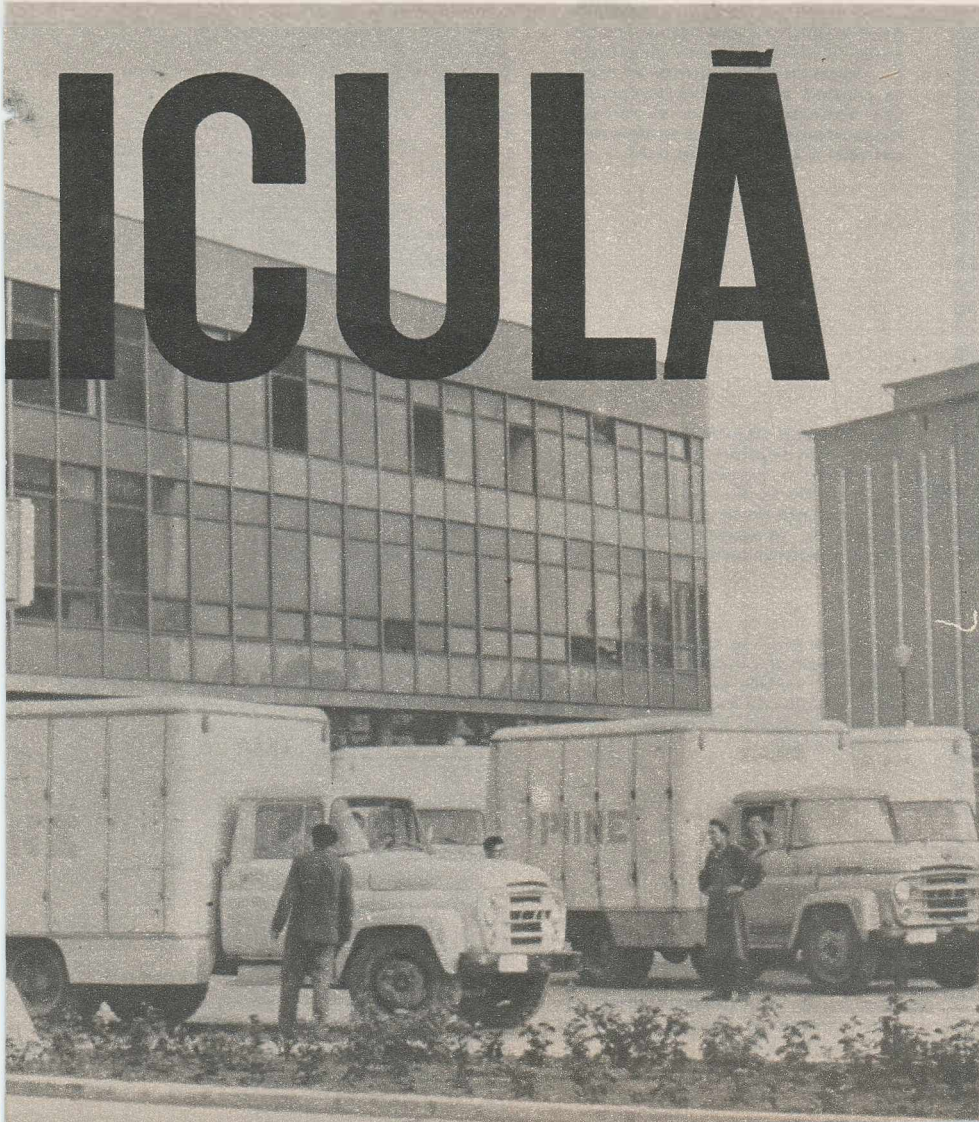
Nu dispunem de un document fotografic asupra celor 5-6 sortimente principale de piine ce se produceau în brutăriile Capitalei acum aproximativ un stert de veac. Din statistici reținem doar că făina utilizată atunci era neagră în proporție de 70%, celelalte 30 procente reprezentând făina semialbă și albă. Astăzi făina albă se produce în cantități echivalente cu 60% din total, iar numărul sortimentelor a ajuns la 165. Cîteva din ele apar și în fotografia noastră. Vinzătoarea este gata să depună mărturie că toate au gustul cel mai bun cu putință.

Ora pîinii e cam matinală, dar pentru ca 1 500 000 de oameni să găsească în magazine numai produse de calitate, calde și rumene, nu se poate alege alta mai bună. Șoferii acestui gen de mașini s-au obișnuit să se scoale înaintea con-orășenilor lor luînd exemplu de la brutari, care lucrează de obicei noaptea. Probabil că și lor le face cu ochiul piinea pe care o transportă la cele 600 centre ale Capitalei.

Brutarii vorbesc de o oră a pîinii, care trebuie să fie ora cînd orașul se trezește din somn.

Dar cuptoarele lor (în epoca noastră un fel de mari uzine) ard toată noaptea, iar magazinele cu produse de panificație vînd, cu dever aproape constant, mai toată ziua. Putem vorbi deci mai degrabă de ziua și noaptea pîinii, succesiune

continuă închipuînd unul din ritmurile esențiale ale existenței orașului. Bucureștiul înghite zilnic o sută de vagoane de grîu. Pe sortimente de produse finite cantitățile variază, lucru nu fără semnificație, dintr-un anumit punct de vedere. Cîndva, bobul devenit, la moară, făină integrală alimenta o industrie a panificației dominată de un singur produs: piinea neagră. Statistica indică o evoluție relativ constantă, în sensul sporirii ponderii «produse-lor albe». Pe de altă parte, consumul de piine pe cap de locuitor tinde să se diminueze. Constatarea atestă, fără îndoială, apariția unor raporturi mai complexe în sistemul alimentar al populației. Dacă înainte de război brutăriile Capitalei produceau cel mult 6 sortimente de bază iar astăzi cifra acestora s-a ridicat la 165, gama altor produse alimentare (vegetale și animale) a ajuns să fie aproape imposibil de caracterizat. Dar e vorba de piine. Pentru milionul și jumătate de locuitori ai Bucureștiului rolul cuptoarelor și țesturilor care umpleau altădată ogrăzile cu mirosul azimei calde l-au preluat, în zilele noastre, 7 fabrici mari, tu care lucrează în strînsă legătură cîteva silozuri de făină (cu o capacitate de 15-20 milioane de kilograme), 600 centre de desfacere și o întregă caravană de mașini adaptate special transportului acestui produs. La ora cînd orașul se trezește din somn piinea face cu ochiul, chemînd pe trecătorul grăbit (dar animat de obișnuita poftă de mîncare matinală). Cîteodată însă foamea trece subit, foamea dispare și omul își vede de drum înghițind în sec. «Asta se întîmplă cînd piinea n-are față comercială» — ar spune brutarii. Ceea ce înseamnă: cînd e necoaptă sau veche, sau urîtă. Ce va să zică deci față comercială la piine? Oricare din cele 40-100 de bucăți trimise retur, zilnic, fabricii «23 August» de centrul 174 (din Drumul Taberei) sau cele cu aceeași soartă de la centrul 103 (Piața Rosetti) — unde sosește, de obicei, marfă de la fabrica Herăstrău — pot fi date ca strălucite exemple. Au uitat brutarii să facă piine bună? Nu-i de crezut. Poate conștiinciozitatea unora din ei suferă la capitolul constanță. Atunci remediul e simplu: să mînce o săptămînă sandvișuri cu «piine retur». Mai cunoaște cineva și alt leac?

Ziua și noaptea viața orașului oferă nesfîrșit de multe și de diverse aspecte și, fără îndoială, la toate acestea, piinea (cu tot cortegiul de probleme pe care le ridică producerea și distribuirea ei) își are partea ei de participare.

Fotoreporterul nostru a descoperit cîteva unghiuri de vedere asupra pîinii orașului și le redă în limbajul simplu al peliculei. Să le trecem deci în revistă.

Radu NICOARĂ
Fotografii de Eugen IAROVICI

Cînd jimbla are «față comercială», pofta de mâncare crește direct proporțional cu dimensiunile ei. Ceea ce conferă sandvișului inexprimabile calități gustative și miraculoasa proprietate de a se lăsa mîncat pur și simplu... din ochi.

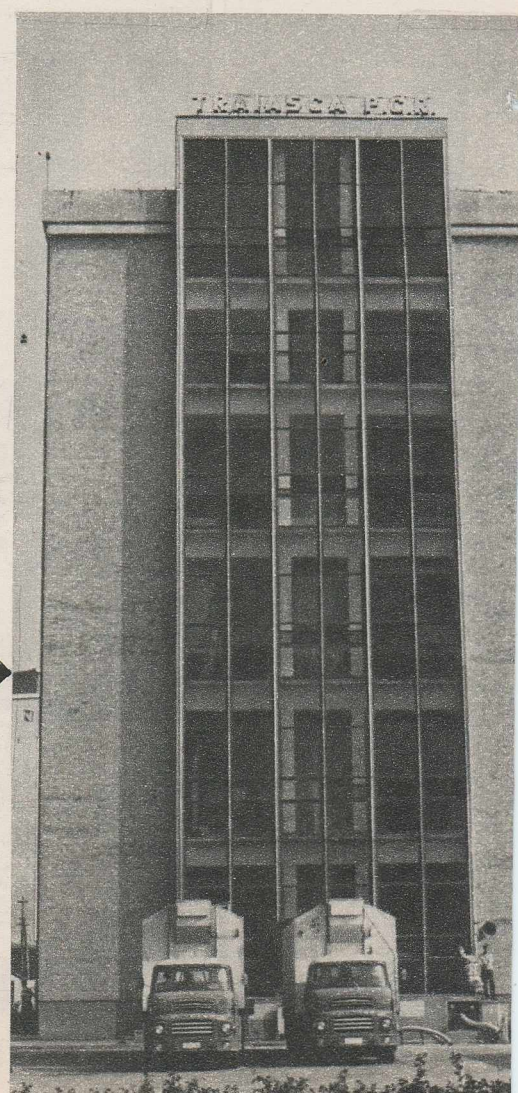

PÎINEA PE PELICULĂ

Dacă în visele flămînzilor se produc uneori ploii de piine, fabrica «Titan» dovedește o fantezie încă și mai grozavă. Ea realizează... avalanșe: 9 sortimente de bază, 166 700 kilograme de produse finite pe zi. Mai e nevoie de altă caracterizare?

Deoarece griul se culege pe suprafețe orizontale, făina trebuie depozitată pe verticală. Acesta pare să fie principiul de bază care i-a călăuzit pe creatorii modernului siloz din fotografie.

Ca mîna să nu atingă piinea decît la masă (după ce a fost spălată cum trebuie, cu apă și săpun), tehnica modernă a inventat cărucioarele speciale și lădițele (de lemn și material plastic).

petele pe HIRTIE

ponsabili (dintre care, în trecut, fie spus, nu poți le fac cinstea devenită înaintașilor lor profesionali), prin urmare, bineînțeles, altă hirtie. Mai bună decât pe vremea lui Matei Basarab? Deoarece nu putem să nu ținem seamă de exigențele diferite ale vremurilor, sintem nevoiți să răspundem: hotărît, nu! Cum se poate una ca asta?

JERTFA PE UN ALTAR DE HIRTIE

Cerățeanul care deschide dimineața ziarul sau, când are timp liber, o carte, funcționarul a cărui meserie este să scrie adrese și să umple cu ele dosare, școlarul «rechizitivor» — ca să zicem așa — cititorul revistei Flacăra și alții alți beneficiari de ultimă instanță ai fabricilor de hirtie vor fi probabil surprinși aflând că prezența la timp a ziarului, cărții, revistei, caietului etc. pe masa lor de lucru cere, anual, numeroase victime din rândurile funcționarilor sistemului de aprovizionare și desfacere a hirtiei. Nu e cituși de puțin o glumă. Nevoiți să scoată hirtie din pământ din iarbă verde, pentru că periodicele și cotidienele, mai ales, trebuie să apară fără întârziere, oamenii aceștia aleargă zi și noapte pe la fabrici, pe la rampe de recepție, pe la ședințe și, cum nimeni nu-i de fier, ies din circulație, la un moment dat, datorită efectelor nefaste ale asteniei. Dar de ce a devenit atât de vitregă soarta acestor oameni?

Judecînd după cifrele publicate de Ministerul Industriei Chimice, situația n-ar trebui să aibă nimic îngrijorător.

După cum se știe, în ultimii ani statul a investit în câteva combinate mari de celuloză și hirtie importante fonduri bănești. La Brăila, Călărași, Suceava, Palas, ca să nu le cităm decât pe câteva dintre acestea, tehnica modernă pune la dispoziția specialiștilor numeroase mijloace de mare productivitate menite să potolească acuta foame de hirtie a noastră, a tuturor. Între anii 1959 și 1965 acestora le-a revenit 55 la sută la celuloză și 33 la sută la hirtie din totalul producției întregii țări, iar fabricile mai vechi, reutilitate și modernizate, și-au sporit producția, în aceeași perioadă, de la 77 300 tone la 104 000 tone (la celuloză) și de la 127 400 tone la 159 200 tone (la hirtie). Pînă aici toate bune. Dar, corelate cu sporirea cerințelor și anume cu sporirea cerințelor pe sortimente, cifrele acestea capătă o altă semnificație.

Pentru că tipografiile, principalul mare consumator al produsului acestei industrie, pretind (pe baze strict justificate obiectiv) ca hirtia să corespundă unor

norme de calitate care diferă mult de la un sortiment la altul și, mai ales, cer în cantități din ce în ce mai mari hirtie cu calități superioare. Or, dintr-o serie de cauze pe care Ministerul Industriei Chimice le cunoaște, probabil (fără a fi izbutit să le înlăture pînă în prezent), la recepție sortimentele mai pretențioase de hirtie se metamorfozează subit în hirtie inferioară. Astfel, cantitativ, producția nu se micșorează. Dar mașinile tipografiilor resimt această stare de fapt într-un mod cit se poate de neplăcut. La Combinatul poligrafic Casa Științei (ca să dăm un exemplu) se întâmplă adesea ca înainte de începerea tipării unor reviste ilustrate (printre care și Flacăra) să nu existe în depozit decât jumătate sau un sfert din necesarul de hirtie. Ar fi imposibil de descris febrilitatea cu care zbirniie atunci telefoanele, atmosfera încărcată în care se așteaptă la rampă vagoanele cu hirtia salvatoare, starea de spirit a funcționarilor răspunzători de aprovizionare. Să se mai mire cineva că oamenii se îmbolnăvesc de astenie, și încă de o astenie nesimulată, veritabilă? Dar în timp ce cifrele se adună arătînd că fabricile și-au îndeplinit planul... la hirtie de ambalaj, șervețele de masă și cine știe ce alte sortimente de acest fel, hirtia pentru unele tipărituri continuă să rămînă o cerință veșnic nesatisfăcută. La Palas, la Brăila, la Prundul Bîrgăului și-n alte părți bunele intenții ale directorilor, inginerilor șefi și ale altor foruri responsabile (printre care și intenția de a produce la calitate și în cantitățile cerute hirtia pentru rotativă de tipar adînc — la care se referă exemplul dat mai sus) se împotmolesc undeva, pe drum, iar mașinile produc, pînă la urmă, cam ce vor ele. Iată o situație de necrezut. Cum, adică, mașinile nu-i ascultă pe oameni? Dar ce fel de specialiști sînt aceia care nu știu dinainte, cu un maxim grad de precizie, ce produs va rezulta din munca lor? Au și ei greutăți? Vor fi avînd, nu spunem că nu — se pare că celuloza înălbîbită, în depozitele fabricilor de hirtie, nu depășește decât foarte rar cantitatea necesară unei singure zi, și acesta e doar un exemplu — dar rațiunea de existență a unui specialist este aceea de a învinge greutățile care survin pe parcurs. Pentru asta se și plătesc salariile, primele și celelalte forme de retribuire a muncii.

Poate cineva să demonstreze că timpul pierdut pentru găsirea unor asemenea scuze așa-zis obiective n-ar fi mai bine folosit direct în producție, acolo unde treburile nu merg cum trebuie și dau atîtor oameni bătaie de cap?

BIZARA POVESTE A REPARTITIILOR-FANTOMĂ

S-au construit combinate și fabrici noi dotate cu utilaje la nivelul tehnicii contemporane, combinate și fabrici costisitoare a căror intrare în producție la termenele fixate și la parametrii proiectați ar fi trebuit să fie legea de bază a existenței lor. O direcție generală din cadrul Ministerului Industriei Chimice a lăsat să se înțeleagă, în repetate rînduri, că totul va fi bine, că vom avea hirtie bună la discreție, că pe toate treptele ierarhice ale responsabilității în acest domeniu, oamenii și-au făcut datoria cu prisosință. Și iată-ne acum ascultînd fraza «Nu avem capacități de producție la nivelul cerințelor» drept explicație pentru repartițiile de hirtie care nu se pot onora, pentru aceste repartiții-fantomă, datorită cărora zeci de oameni aleargă de la o fabrică la alta și de la minister înapoi ca să obțină, pentru tipografia, nu promisiuni pe hirtie ci chiar hirtie. Să se micșoreze cerințele? Dar cui i-ar sta în putere s-o facă, de vreme ce e vorba de cerințe obiective? Și încă în condițiile în care combinatele de la Călărași, Brăila, Palas (și altele) lucrează sub nivelul posibilităților lor? Poate că ar fi bine dacă s-ar mări pur și simplu producția, astfel încît să se atingă acei indicatori tehnici și economici prevăzuți în proiectele după care s-au executat aceste uzine. Ceea ce, firește, e cu mult mai greu, dar în nici un caz imposibil. Pentru aceasta Ministerul Industriei Chimice are de înlăturat câteva dificultăți mari, în special în ce privește asigurarea utilajelor de schimb și îmbunătățirea conducerii întreprinderilor din sectorul respectiv. Sau poate că, înainte de acestea, ministerul ar trebui să-și îmbunătățească propriul său stil, propriile-i sisteme de autoacoperire... pe hirtie? Mai sînt de învins și rămănerile în urmă la unul dintre cele mai importante capitole, și anume capitalul pregătirii cadrelor. Slavă Domnului, nu-i o problemă nouă. Și totuși...

O mașină de fabricat hirtie e un complex de mașini care, la rîndu-le, sînt, fiecare în parte, complexe de organe de mașini nu tocmai ușor de cunoscut și mînuit. În spiritul acestei definiții tov. I. Meseșanu, inginerul șef al Fabricii de hirtie de la Busteni, ne expune părerea proprie în legătură cu problema experienței lucrătorilor.

la parte la discuție șeful serviciului tehnic al aceleiași fabrici, inginerul Ștefan Ceciu.

I. Meseșanu: Noile combinate de hirtie s-au dezvoltat mult, dar pregătirea cadrelor a rămas în urmă. Muncitorii cu

Anchetă realizată de
Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de Elena GHERA

Din mila lui Matei Basarab și prin bunăvoința biv vel stolnicului Mihnea, cămăraș — pe la una mie șase sute patruzeci și ceva — la Ocele Mari, pe Olt, niște mormane de zdrențe adunate de birari de prin satele citorva isprăvnicii au devenit într-o bună zi hirtie de scris. Zelul documentariștilor moderni a mers atît de departe încît, după aproape 400 de ani, știm cu destulă precizie și ce fel de hirtie era aceea, și cum se făcea, și unde, ba chiar (aproximativ) și de către cine. Trebuie să fi trăit pe atunci la Călimănești și Cozia — unde s-au ridicat cele dintîi «mori de hirtie» din România — niște meseriași tare pricepuți în acest meșteșug. Ce-i drept, produsul muncii lor nu strălucește prin cine știe ce calități inegalabile — nici vorbă de așa ceva — dar să ne gîndim cu ce mijloace au lucrat. Spun documentele vremii că în afară de satir și buștean, de ștamp — pus în mișcare cu ajutorul apei — și de câteva suluri de lemn și pietre de rîu șlefuite bietul «morar» nu mai dispunea de nimic altceva. Și totuși nu știm să se fi emis, în secolul al XVII-lea, vreun act de respingere la calitate a hirtiei de la Cozia sau Călimănești.

Dar se scriu, slavă Domnului, destule astfel de acte în zilele noastre. Alte condiții de muncă, alți meșteri, alți res-

experiență de la Bușteni, Bacău, Zărnești etc. cunosc utilajele de tip vechi, prin urmare nu ei pot constitui baza în fabricile noi. Pe de altă parte, elevii școlilor profesionale care sînt trimiși în producție se prezintă destul de slab sub raportul pregătirii practice și chiar teoretice, cel puțin de la început.

Redacția: Cum vă explicați acest lucru?

I. Meseșanu: S-o spunem pe sleau? Greșeala începe încă de la admiterea în școală. Noi ne-am putut da seama că mulți din acești absolvenți nu stăpînesc bine nici cunoștințele de la școala generală de opt ani. Prin urmare se poate spune că nu elevii buni candidează de regulă la școlile profesionale din specialitatea noastră. Sau poate selecția lor la examene nu e făcută judicios. În orice caz, aici trebuie oameni cu o anumită mobilitate a spiritului, oameni «dezghețați», cum s-ar spune. Ei trebuie să cunoască bine, mai întîi din punct de vedere teoretic, profesia pentru care s-au pregătit. Iar în ce privește practica... De ce nu există posibilitatea de a angaja ca stagiaři, la început, pe acești tineri? Mașinile pe care ei trebuie să-și formeze deprinderile nu sînt mașini-pilot, ele trebuie să producă hîrtie, au plan, și încă un plan destul de încărcat. Cele care produc hîrtie de ziar lucrează acum cu o viteză mult sporită, deci nu pot fi lăsate pe mîna unor începători.

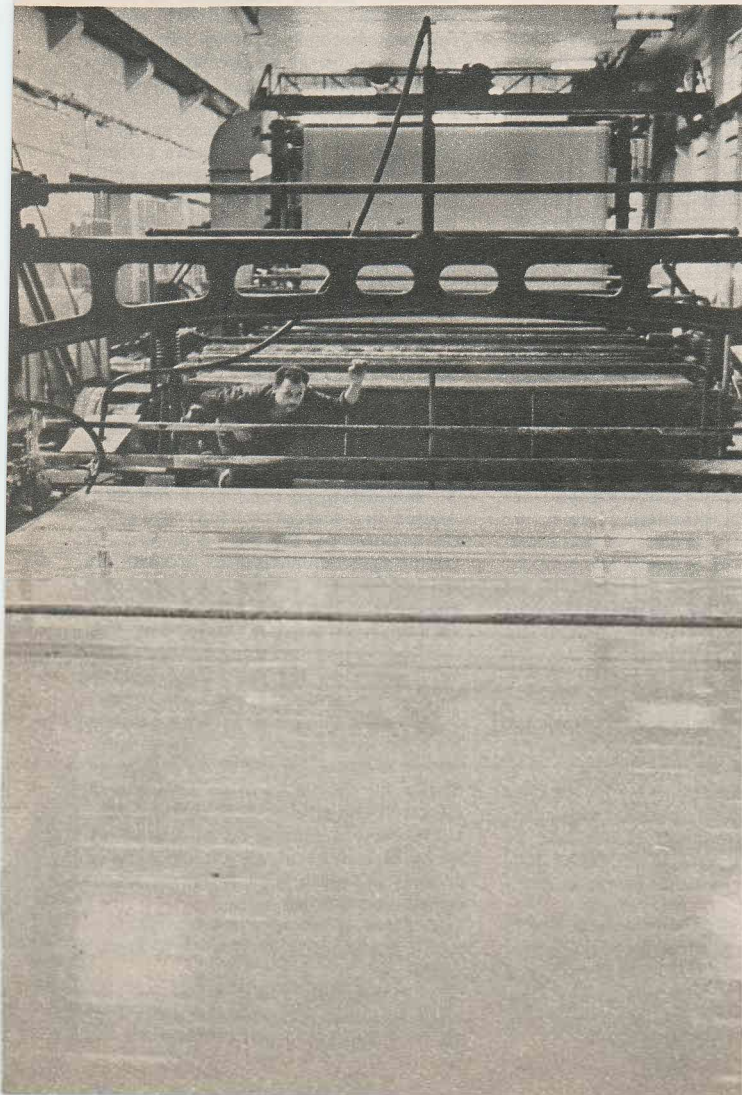
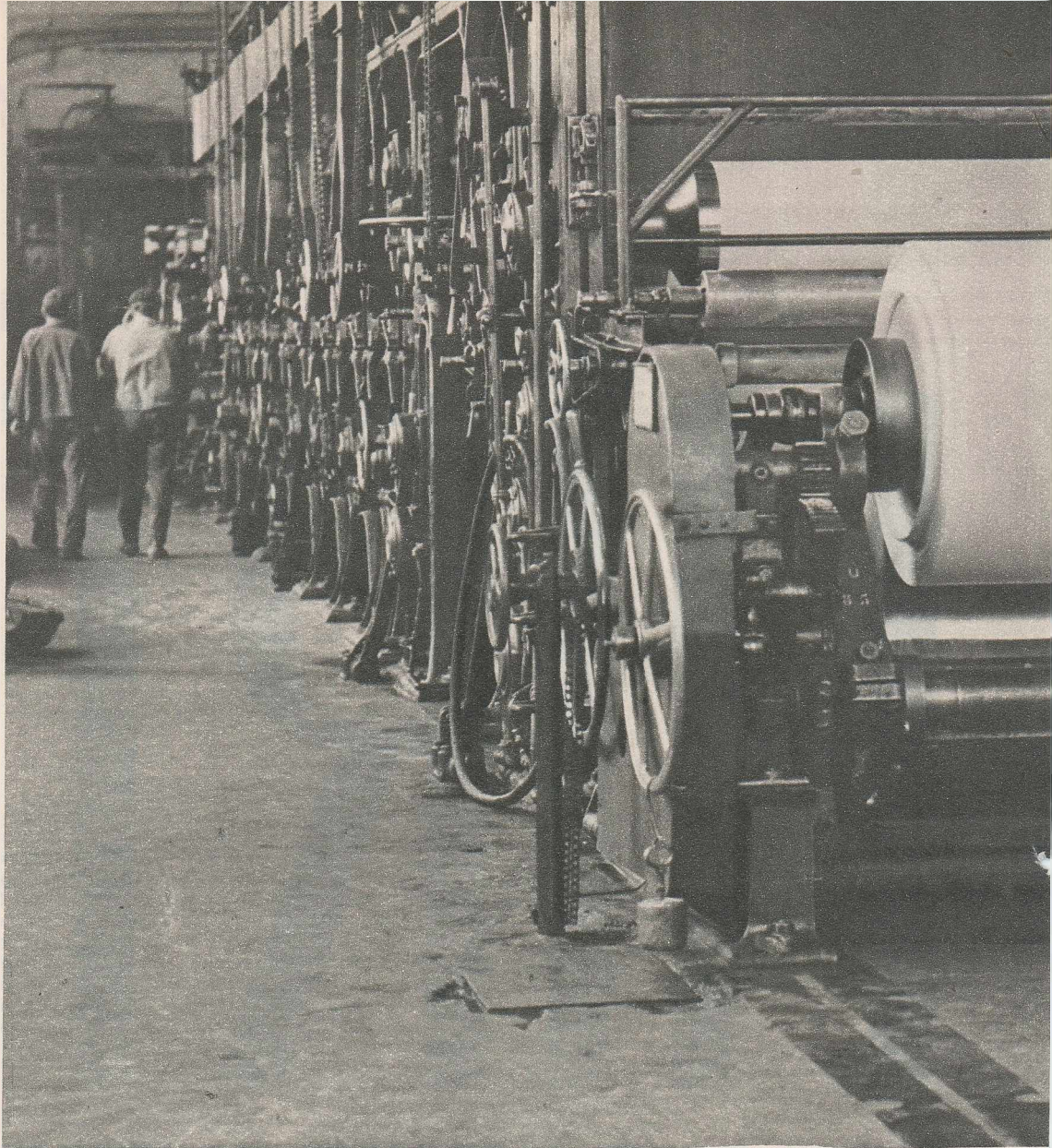
Șt. Ceciu: Din acest motiv, și fiindcă ducem lipsă de oameni, la noi numai două schimburi merg bine. O să întrebați de ce nu facem o regroupare astfel încît să egalizăm forțele umane ale tuturor celor trei schimburi? Vă spun că am încercat acest lucru. Dar rezultatul n-a fost cel așteptat. Să nu uităm: pe noi ne interesează în primul rînd producția.

Redacția: Cum se prezintă lucrurile în ce privește cadrele medii tehnice, maștrii, tehnicienii?

I. Meseșanu: Aproape la fel. Îi numeri pe degete pe maștrii buni din fabrică. Vreți explicația?

Numai din cîte propuneri de candidați la școlile de maștri făcute în anii trecuți

(Continuare în pag. 21)

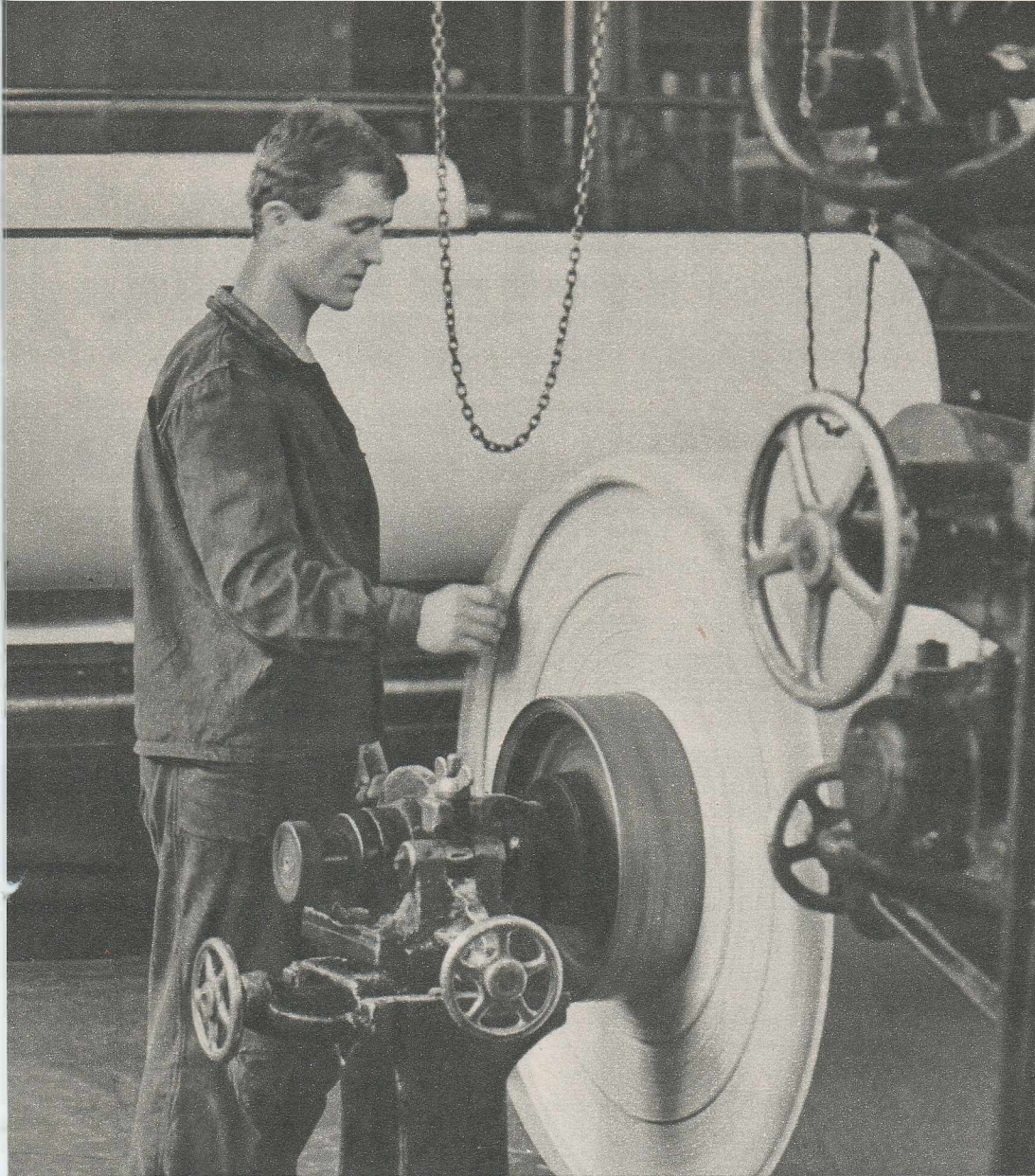

Rularea pe sul a hîrtiei, operație de care depinde în bună măsură bunul mers al tipăririi la mașinile rotative. Dar din cauza neglijenței unor lucrători, importante cantități de hîrtie se degradează din capul locului, prin rulare. Iată încă o deficiență ce trebuie grabnic remediată.

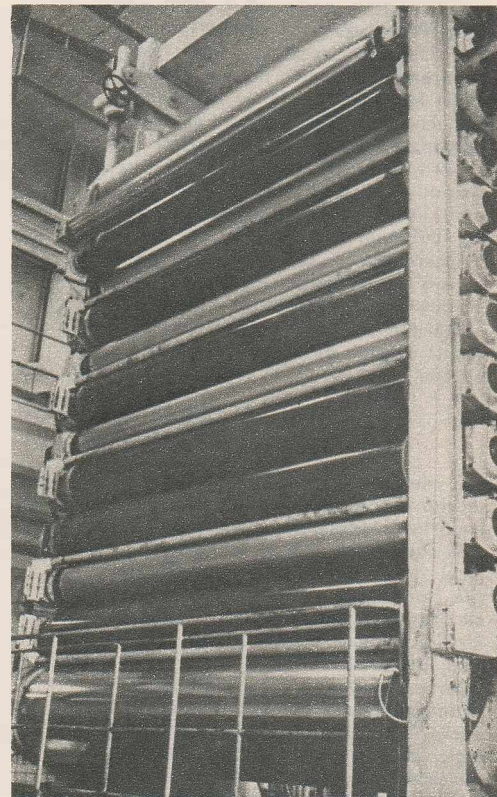
Poate că n-ar fi lipsit de importanță pentru specialiștii în hîrtie să cerceteze și să afle ce influență au condițiile de depozitare necorespunzătoare a materiei prime pentru celuloză asupra calității produsului finit. Le propunem să înceapă documentarea din preajma acestei linii de garaj de la Palas. Precum se vede, ar avea ce să studieze.

Banda aceasta de hîrtie, albă, lucioasă, fără cusururi vizibile, se comportă cum trebuie doar în Fabrica de la Palas, care o produce. Dar de îndată ce ajunge în tipografie începe să se rupă, să facă cute etc., etc. De ce? Ar trebui să dăm o întregă listă de cauze. Dintre acestea cea mai importantă: calificarea oamenilor, în condițiile moderne de la fabrica constantăneană, continuă să rămînă în urma cerințelor. Pînă cînd?

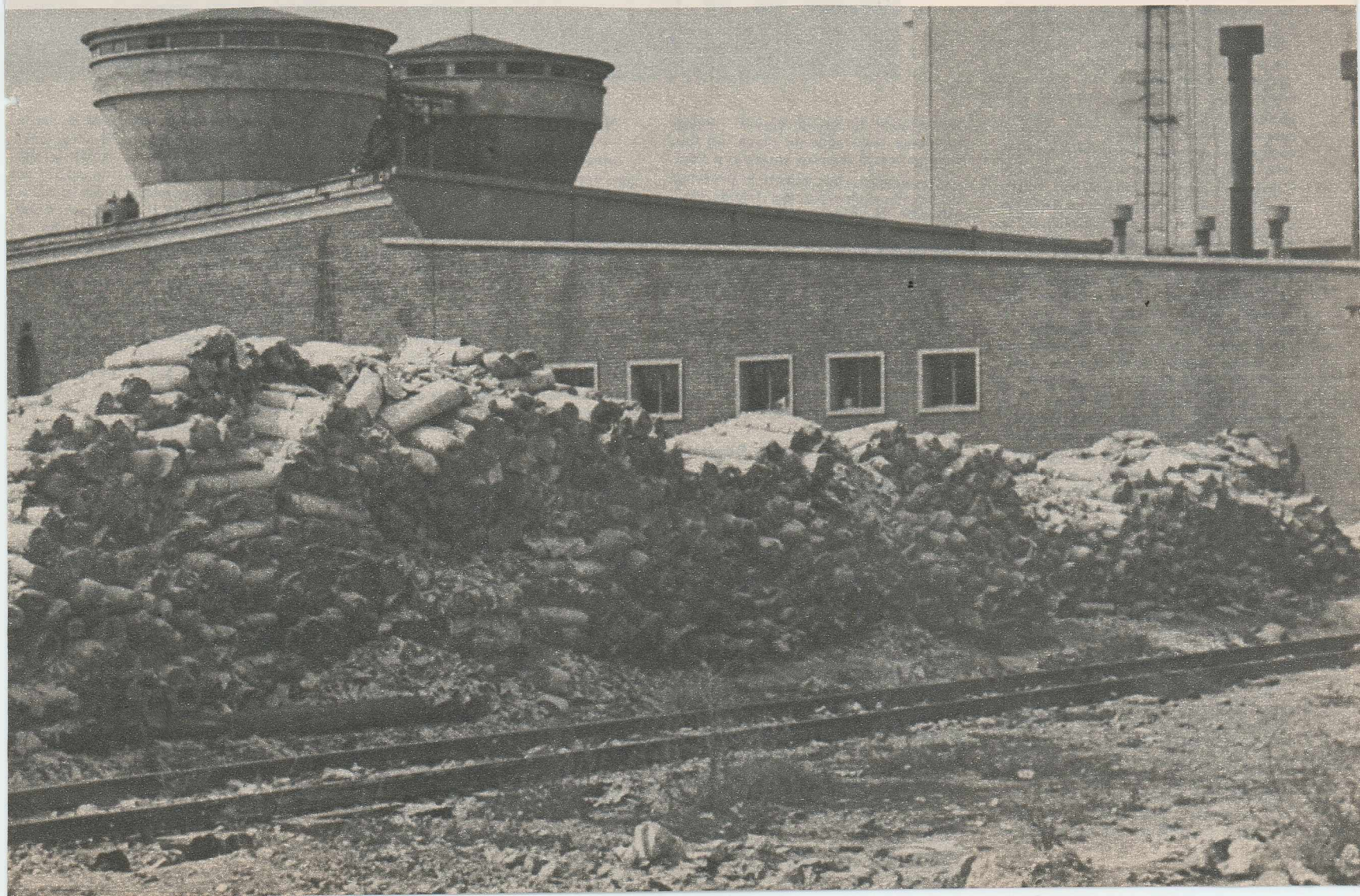

CONTINUARE ÎN PAG. 21

▲
Peste 90 la sută din hirtia produsă la Palas ar trebui să treacă printre valțurile acestui supercalandru care dă suprafețe satinată, netedă, lucioasă. Dar dacă din lipsa cilindrilor de schimb mașina stă nefolosită zeci de ore pe lună, calitatea hirtiei suferă. Să fie atât de grea rezolvarea acestei probleme?

Străbătînd meleagurile țării de la sud de Dunăre, am văzut în mai fiecare oraș pe unde am poposit magazine ale căror firme se vedeau a fi inspirate de titlul care a înmănușat povestirile Șeherazadei: «1001 stoki», adică «1001 mărfuri». Poate nu mi-ar fi revenit în memorie imaginea acestora dacă, avînd înaintea-mi coala albă, nu m-aș fi simțit ca în fața rafturilor pline de tot felul de lucruri. Căci, într-adevăr, pe măsura descoperirii frumuseții locurilor, a constatării evidenței înnoirilor petrecute, nu poți să nu rămii, la sfîrșitul unei călătorii prin Bulgaria vecină și prietenă, cu 1001 impresii.

Încercînd să le consemnez, întîietatea am s-o acord (firește, aci alegerea — ca oricare asemenea alegere — e subiectivă) relatărilor despre orașul întins în cîmpia Traciei, de o parte și de alta a Mării.

TRECUT ȘI PREZENT LAOLALTĂ

E adevărat, în raport cu numărul de locuitori — aproximativ 200 000 —, cu importanța economică, culturală, politică, localitatea aceasta se situează pe locul doi — după Sofia — printre marile centre bulgare. Dar parcă nici un alt oraș nu-ți oferă laolaltă o asemenea fericită îmbinare a trecutului și prezentului Bulgariei. Există, la Plovdiv, două valoroase muzee — cel etnografic, care sintetizează arta poporului bulgar din epoca Renașterii naționale, și cel arheologic, unde peste 15 000 de exponate povestesc istoria acelor locuri în vremea tracilor, a macedonenilor și romanilor, în epoca feudală (cel mai de preț exponat fiind tezaurul de aur de la Panaguriște, datînd din secolele IV-III î.e.n.). Există însă și un alt «muzeu»: însăși partea veche a orașului, dominată de colinele sale stîncoase, care constituie nu numai un ansamblu arhitectural (cu circa 80 de case-muzeu) de o rară frumusețe, ci și o mărturie peste vreme a sentimentelor de demnitate națională ale poporului bulgar, a rezistenței sale față de dominația otomană. Iar dincolo de Mărița, care ca o panglică vie desparte două epoci, se află Tîrgul. Organizat parcă în mod simbolic în anotimpul bilanțurilor (anul acesta între 24 septembrie și 3 octombrie), Tîrgul constituie nu numai o imagine a dezvoltării comerțului exterior al acestei țări (după cum ne-a relatat secretarul general al Camerei de comerț, Ivan Davidov, relațiile comerciale ale Bulgariei cu 102 țări aduc jumătate din venitul național, iar în 1967 ritmul de creștere al comerțului exterior va fi de 18% față de 15,7% în 1966). Tîrgul trebuie considerat și o oglindă fidelă a Bulgariei de azi, a înfăptuirilor acestor oameni modești dar tenaci și harnici care sînt constructorii bulgari ai socialismului. Însuși faptul că procentul mărfurilor industriale și agricole prelucrate pe care Bulgaria le-a prezentat la Tîrg se ridică la 86% este deosebit de elocvent. Sînt înfățișate aici aproximativ 1 000 de exponate — roade ale eforturilor oamenilor muncii din întreaga țară. Printre aceștia sînt reprezentați și locuitorii orașului și regiunii Plovdiv. Motoarele electrice produse la uzina specializată din Plovdiv stau mărturie a preocupărilor colectivului ei pentru perfecționarea producției, închizînd în metalul lor rece bucuria fierbîntă a acestor ingineri, tehnicieni și muncitori care au satisfacția de a lucra în prima uzină complet automatizată din Bulgaria. Marea varietate de pantofi prezentată de fabrica de încălțămînte din Plovdiv vorbește la rîndu-i nu numai despre strădania pentru modernizarea procesului de producție ci și pentru modernizarea concepțiilor oamenilor, în sensul preocupării lor permanente de a crea noi și noi modele, care să satisfacă în cit mai largă măsură pretențiile estetice ale celor mai exigenți cumpărători. Tot astfel legumele, fructele prezentate la Tîrg de

de la colinele la „NISIPURILE DE AUR”

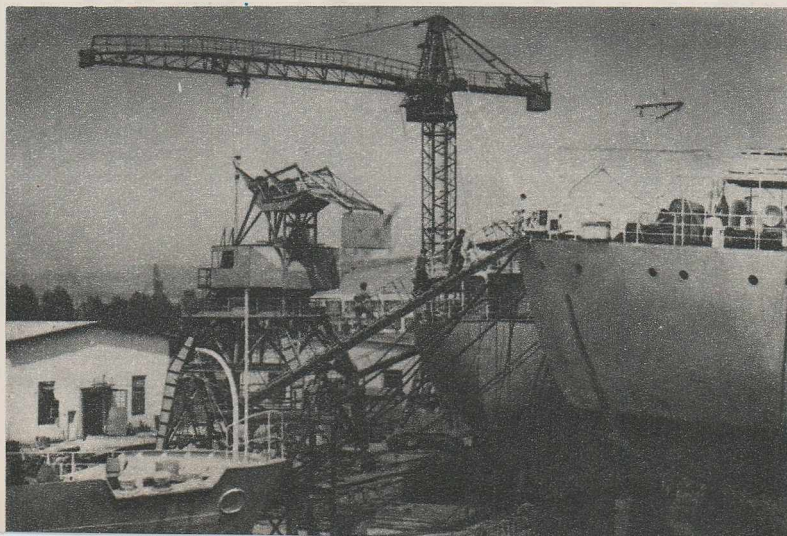
cooperatorii din satele regiunii — produse care le-au adus nu numai un bun renume în țară și peste hotare ci și venituri însemnate, concretizate în prezența caselor noi, a televizoarelor, frigiderelor, mașinilor de spălat, a motocicletelor și autoturismelor — înfățișează lupta dirză a oamenilor cu pămîntul, concretizează vastele lucrări de irigații, căutările strîns legate de practica de zi cu zi a cercetătorilor de la Institutul agronomic din Plovdiv. Dar toate acestea constituie numai o frîntură din reflecțiile pe care și le sugerează realizările oamenilor muncii din aceste locuri — infinit mai numeroase — așa cum Plovdivul însuși este numai o părțică a Bulgariei socialiste.

VARNA ȘI INDUSTRIILE SALE

Între principalele întreprinderi bulgare reprezentate la Tîrgul din Plovdiv se află șantierul naval «Gh. Dimitrov» din Varna. Aflînd că în acest an sărbătorește un jubileu, am fost tentat să le vizitez și iată-mă așadar în acest oraș din nordul țării bulgare al Mării Negre. Create în urmă cu 60 de ani ca un foarte modest atelier de reparații de nave, aceste șantiere — cu cei 5 000 de muncitori — dețin astăzi un loc de seamă printre cele aproximativ 40 de întreprinderi industriale ale Varnei, constituind în același timp unul dintre obiectivele importante ale industriei bulgare. În prezent în

docurile șantierelor navale de la Varna pot fi construite simultan 10 nave. Cînd le-am vizitat, era tocmai lansat la apă un cargou de 5 000 tone și în docuri se aflau tancuri petroliere fluviale și maritime de 5 000 tone și, respectiv, 4 000 tone, hoteluri plutitoare, precum și uzine și ateliere, de asemenea plutitoare, construite în fier și beton. Vorbindu-mi despre perspectivele de dezvoltare (de altfel, la ora actuală noile construcții au și început să se nalte), directorul comercial Tremol Ivanov — fost căpitan în marina comercială, aflat în conducerea șantierelor de 13 ani — sublinia că începînd din 1968 se va trece la realizarea de nave de 10 000 tone și, după 1970, a unora mult mai mari. Ascultîndu-l, mi-am întărit convingerea că înflăcărații constructorii bulgari ai socialismului trăiesc și muncesc în perspectiva viitorului. Varna mai cunoaște și o altă industrie. Mai precis, ea începe aci, continuîndu-se spre sud, de-a lungul coastei Mării Negre. Este vorba de «industria turistică» a litoralului bulgar. Bazele ei s-au pus în 1948, o dată cu apariția primelor construcții în actuala stațiune «Drujba», situată la 20 km de Varna. Am vizitat-o, am fost și la «Zlatnii Piasați» (Nisipurile de aur), și la «Slancev Briag» (Coasta Soarelui) de lângă Burgas, ca și în atît de pitorescul oraș-muzeu «Nessebar», ce cuprinde numeroase vestigii ale arhitecturii bizantine. Trebuie să mărturisesc totuși că, dintre toate, cea mai frumoasă mi s-a părut a fi «Nisipurile de aur». Nu numai pentru că am aflat că aici cei ce au ridicat modernele construcții de azi — mai frumoase ca în celelalte stațiuni —

La șantierul naval «Gh. Dimitrov» din Varna.

pianistul face și el ce poate

Atît de mulți și de stăruitori sînt amatorii de muzică ușoară încît e puțin probabil ca televiziunea să reușească vreodată să-i satisfacă pe deplin. «Magazin 111» consacră o bună parte din minutele vieții sale acestui gen îndrăgit, și totuși unora li se pare că nu-i de ajuns, că celelalte rubrici ale emisiunii ar trebui comprimate sau suprimate chiar cu totul în favoarea melodiilor la modă. Pe de altă parte, calitatea muzicii și modul în care este pusă în scenă nemulțumesc adesea.

În materie de muzică ușoară televiziunea consumă enorm și produce în cantități neglijabile. La drept vorbind, nici n-ar fi de datorია ei să creeze dacă ar avea de unde să aleagă cîntece și cîntăreți gata formați. Inexistența unei școli pentru pregătirea de profesioniști ai muzicii ușoare sau măcar a unei tradiții în acest sens (la urma urmei, Edith Piaf n-a ieșit de pe băncile Conservatorului) se răzbuună pe căile știute. Cîțiva interpreți, mereu aceiași, cîntă într-un stil nedefinit melodii luate din același fond comun. Nu s-a împămîntenit obiceiul ca un compozitor să-și scrie muzica și textele avînd în vedere un anume interpret. Repertoriul lui Charles Aznavour este repertoriul lui Charles Aznavour. Petula Clark își are propriul ei repertoriu. Cînd vrea să iasă din el, anunță: «Și acum, în semn de omagiu pentru Aznavour, voi cînta una din melodiile lui». La noi, orice melodie, românească sau străină, trece din gură-n gură, mereu mai depersonalizată, mai oarecare. Cultivarea continuă a vocii nu este o preocupare permanentă a tinerilor vedetizați prematur. Ascultînd recitalul Juliette Gréco-Charles Trenet am înțeles mai bine secretul succesului lor persistent: pe lîngă faptul că știu să sugereze cele mai diferite stări sufletești, sînt perfect stăpîni pe fiecare inflexiune a vocii. Asta se poate obține numai printr-o muncă asiduă, neîntreruptă, de autoperfecționare. Cîți dintre tinerii noștri cîntăreți s-au ostenit să ia lecții de dicțiune, dans, mimică, mișcare scenică etc.? Margareta Pîslaru, care a urcat cu sîrguință treptele către alte forme ale artei ajungînd să se impună pe scenă și pe marele ecran în roluri dintre cele mai dificile, reprezintă o excepție fericită. Noile meșteșuguri deprinse s-au repercutat favorabil și asupra modului în care interpretează muzica ușoară și populară. Fără îndoială că în orice confruntare internațională a tinerelor talente s-ar situa pe unul din primele locuri ale clasamentului final.

Neavînd de unde alege, televiziunea este obligată să recurgă mereu și mereu la aceiași cîțiva cîntăreți, ceea ce face ca pe unii să-i vedem și să-i auzim prea frecvent în raport cu meritele lor reale. Contribuie la aceasta și o ciudată ordine de preferință după care se ghidează, pare-se, responsabilii emisiunilor muzicale. Unii interpreți dau impresia că au acces nelimitat pe micul ecran, alții sînt programați cu o zgîrcenie uneori binevenită, alteori greu de înțeles. În sfîrșit, o seamă de cîntăreți trecuți de prima tinerețe au fost pur și simplu radiși de pe lista colaboratorilor televiziunii, ca și cum împlinirea vârstei de 25 (sau 30) de ani le-ar fi anihilat din oficiu și vocea, și farmecul.

Infinit mai arbitrară și mai supărătoare este însă interdicția aplicată în ultima vreme actorilor, care nu mai pot apărea pe micul ecran în ipostaze de cîntăreți. Prin această măsură televiziunea își refuză singură una dintre cele mai certe și bogate surse de succes. Există măcar un singur cîntăreț «en titre» care să se apropie cît de cît de lirismul ușor ironic imprimat de Fory Etterle baladelor de demult? O singură melodie în interpretarea sensibilă și originală a Marceli Rusu face cît trei concerte ale uneia dintre cîntărețele de duzină care fredonează cu egală lipsă de pătrundere tot ce s-a compus și se va mai compune.

Cu ceea ce rămîne după toate aceste eliminări — adesea regretabile — regizorii emisiunilor muzicale fac și ei ce pot și ce se pricepe. Cînd filmează a latitudinea de a suplini, prin jocul imaginilor, prin gaguri și trucaje, insuficiențele unei prezențe sau ale unei voci. Dar cîteodată nu știu sau nu se obolesc să exploateze posibilitățile camerei de luat vederi, și rezultatul este un film sau un ciclu neinspirat, cum a fost «Televacanța».

Mai greu e pentru cei ce trebuie să organizeze transmisiile în direct. Este cazul «Magazinului 111». Într-un decor unic, cu un timp de pregătire minim, sînt chemați să producă un program muzical agreabil și, dacă se poate, de fiecare dată alt fel. Cele mai izbutite au fost divertismentele muzical-coregrafice structurate în jurul unei teme unice. («Atelierul muzical», «Magazinul cu jucării», «În pădure».) Evident, pentru realizarea unui asemenea minispectacol se cere o investiție maximă de ingeniozitate și eforturi pregătitoare. Se creează dansuri și cîntece anume, se caută interpreți care «să meargă» împreună etc. Rezultatele de pînă acum arată că merită să se persevereze în această direcție.

Varietatea fiind una din cerințele esențiale ale emisiunilor gen «Magazin», orice inovație, orice ieșire din tipic sînt binevenite. Ideea deplasării pe stadion a fost excelentă dar, așa cum a explicat Radu Cosașu, nu a fost valorificată suficient. Trecînd peste amănuntul sub orice critică al microfoanelor cu fir tăiat pe care interpreții le strîngeau cu religiozitate la piept, și mai ales sperînd că nici această inovație, nici altele nu vor decădea în șablon, așteptăm și alte experiențe inedite.

Componenta muzicală a «Magazinului 111» navighează, fără a eșua prea des, printre stîncile dure ale «condițiilor obiective». Să nu tragem deci în pianistul «Magazinului 111». Face și el ce poate.

Felicia ANTIP

PLOVDIVULUI URILE de AUR"

au avut de învins destule dificultăți (între care lupta cu șerpîii ce invadaseră locurile, biruiți, datorită unei ingenioase idei, cu ajutorul aricilor), și nici numai pentru vecinătatea imediată a dealurilor împădurite pe care edilii au știut s-o folosească din plin. Am preferat poate «Nisipurile de aur» pentru că aici cei ce se ocupă de organizarea turismului bulgar par să fi făcut într-adevăr totul ca urarea «Dragi oaspeți, fiți bineveniți!», întîlnită în toate prospectele turistice, să devină realitate. Umbrelitelor multicolore, corturilor «fixe», din rafie, micilor mesuțe din lemn protejate de soare răspîndite de-a lungul plajei, care fac baia de soare și cea de mare și mai plăcute, li se adaugă grija pretutindeni evidentă pentru scurtarea la minimum a efectuării unor asemenea «operațiuni» ca servitul cafelei și al răcoritoarelor sau consumarea micului dejun — în care scop au fost montate numeroase automate. Pentru ca acest vizitator nedorit care e plictiseala să nu se manifeste atunci cînd ziua de plajă a luat sfîrșit, monotonia marilor restaurante și baruri a fost înlocuită de tot felul de mici localuri aranjate care mai de care mai original și mai intime. Sînt toate acestea aspecte variate ale aceluia factor esențial care este ospitalitatea și care nu constituie însă numai un atribut al localnicilor, ci o caracteristică generală, ca și hărnicia întregului popor ce-și făurește prin munca sa de azi viitorul luminos de mîine.

I. CIOARĂ
Fotografiile autorului

Plovdivul se întinde de o parte și de alta a Mariței. În fotografie, în planul al doilea, în dreapta podului, se poate observa locul rezervat pavilionelor Tîrgului internațional.

Bijuteriile arhitectonice ale vechiului Plovdiv.

Kogălnicienii erau vechi răzeși, probabil orheieni, răspîndiți de furtunile vremilor prin mai multe ținuturi ale Moldovei. Veninosul paharnic Constantin Sion, îndeosebi înverșunat, în **Arhondologia Moldovei**, împotriva acestei familii care s-a ridicat mai sus decît a sa, îi depistează pe «mulți și astăzi (în jurul anului 1840) mazili, ba unii și în bir, pe la ținutul Fălciu, Vaslui și Tutova». Tot după el, un străbunic al tatălui lui Mihai ar fi fost «vornicul satului și strănepotul aceluia acum au ajuns vornic mare a toată țara...» Este vorba de Ilie, harnic, stăruitor, devotat, care a izbutit într-adevăr să urce toate treptele boieriei mijlocii, iar ajuns în protipendadă, să se mențină și să facă față unor slujbe grele ca aceea de mare postelnic (ministru de externe). Fiică a unui medelnicer orheian, ridicat și el dintre răzeși, Catinca Stavilă, soția lui Ilie, pare a-i fi transmis lui Mihai darurile de sensibilitate și inteligență, deși tradiții intelectuale erau și în ramura paternă, care dăduse în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea pe Enache Kogălniceanu, cronicar sau stimulator al istoriei naționale.

CREȘTEREA

Cei cinci copii ai lui Ilie și ai Catinicăi, și anume Mihai, Marioara, Elencu, Profira și Alexandru, au primit o creștere aleasă. Călugărul maramureșean patriot, Gherman Vida, venit la Iași în vremea Eteriei, aducînd cu el cronica lui Șincai în manuscris, i-a insuflat lui Mihai din copilărie dragostea de țară, de trecutul ei și rîvna de a duce mai departe cunoașterea acestuia. Copilărind cu Vasile Alecsandri, și el fiul unui om nou, ridicat la ranguri înalte, după o lungă practică în finanțele (sămășia) Moldovei, Mihai a urmat și el la internatul pensionului francez din Iași, de sub direcția lui Victor Cuénim, unde alături de neogreaca, pe care o știa de acasă, învăța germana și franceza. După trei ani își lărgi cunoștințele într-o altă școală similară franceză de la Miroslava, de lîngă Iași, condusă de profesorii Lincourt, Chefneux și Bagard. Peste alți trei ani avu norocul ca, dimpreună cu fiii domnitorului Mihail Gr. Sturdza, Dimitrie și Grigore, să fie trimis la Lunéville în Franța, sub conducerea bătrînului abate Lhommé, care fusese și educatorul domnitorului. Din timpul călătoriei Mihai trimise interesante scrisori tatălui său în limba română, iar surorilor lui în franțuzește, ținîndu-le în curent cu studiile lui, cu societatea cea nouă în care pătrunsesse și cu preocupările lui intelectuale. Era un mare consumator de cărți, în mai multe limbi, citind și studiind cu înfocare, în diverse ramuri ale științelor umane.

STUDENT ȘI AUTOR

Micul rai pămîntesc francez trebuia părăsit după un singur an de studioasă petrecere, pentru Mihai, deoarece domnitorul, simțind că alegerea acelei țări nu plăcuse puterilor suzerano-protectoare, îi transferă pe cei trei învățați la Berlin, unde atmosfera social-politică era mai calmă. Era în 1835. Mihai urmă studiul de drept și de istorie, iar dintre cele două beizadele, Grigore M. Sturdza prinse gust de filozofia hegeliană.

Cercetînd în orele libere saloanele și spectacolele de teatru și de operă, practicînd sporturile dar muncind de zor, stringînd prin dese apeluri către ai săi numeroase manuscrise de cronici și de folclor (cuvinte și muzică), Mihai făcea față cursurilor universitare și redacta primele sale lucrări în limba germană

și cea franceză: «Moldau und Wallachei, Romänische oder wallachische Sprache und Literatur», în Lehmanns Magazin, Berlin, ianuarie 1837; «Esquisse sur l'histoire, les moeurs et la langue des Cigains», Berlin, Librairie de B. Behr, 1837; «Histoire de la Valachie, de la Moldavie et des Valaques transdanubiens», Berlin, la același librar-editor, cu prefața purtînd data împlinirii vârstei de douăzeci de ani (n.6/18 septembrie 1817). Cea dintîi era menită să informeze publicul german despre limba și literatura noastră care erau, acum 130 de ani, total necunoscute, deși, răspunzînd unei dorințe a Academiei din Berlin, Dimitrie Cantemir, membrul ei, redactase în latinește scrierea — **Descriptio Moldaviae** — care n-avea să apară, în revistă

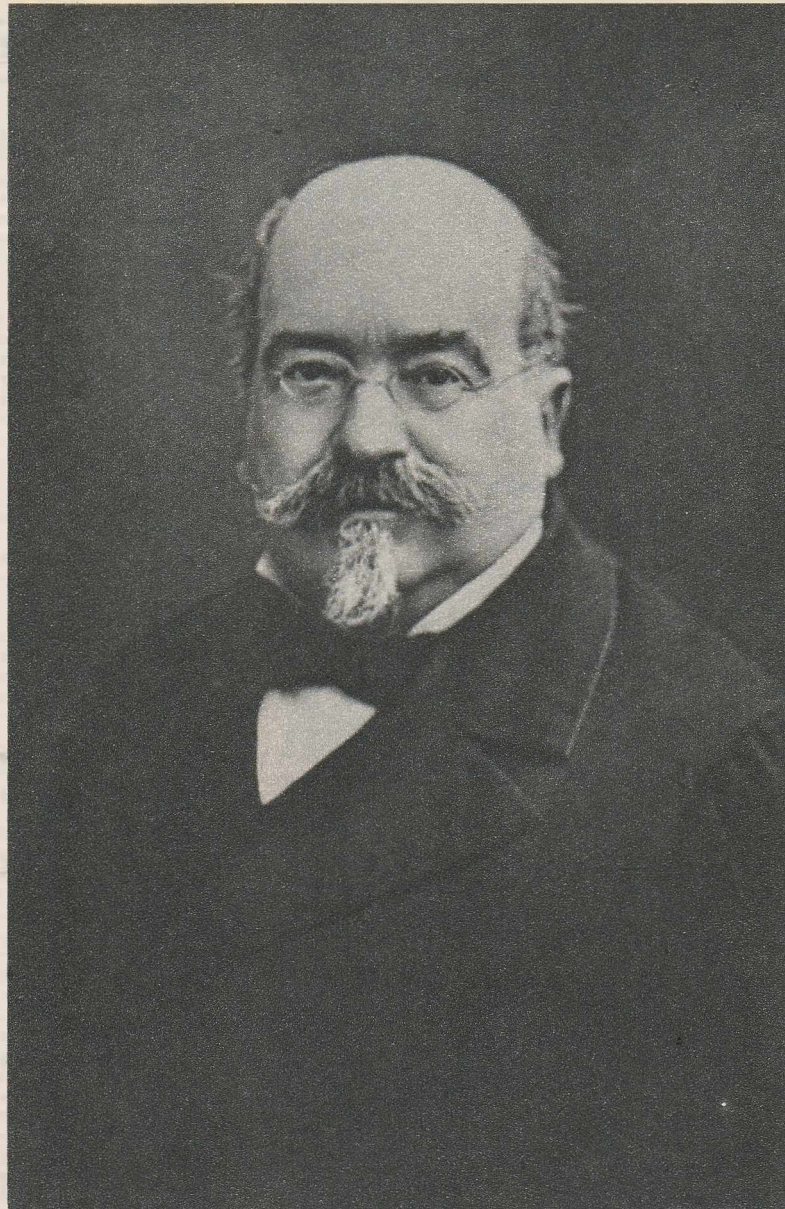
și în volum, în limba germană, decît la aproape 50 de ani după moartea autorului, în 1771. Originea controversată, limba și moravurile țiganilor, răspîndiți și prin Occident, interesînd enorm publicul german, Kogălniceanu răspunde acestei curiozități aprinse cu un studiu informat, purtînd data 1 august 1837. Despre lucrarea sa următoare, concepută ca o privire sintetică asupra istoriei naționale a românilor de pretutindeni, istoriografia noastră de astăzi are mari cuvinte de laudă.

ISTORICUL

Concepția istorică a lui Kogălniceanu este națională și populară deoarece rupe cu metodele cronicărești și restabilește

150 de ani de la M. KOGĂL

de Șerban CIO

drepturile poporului, în care vede adevăratul «izvor al tuturor mișcărilor și isprăvilor și fără care stăpînitorii n-ar fi nimic». Ea este în același timp educativă deoarece istoria «trebuie să fie și a fost totdeauna cartea de căpetenie a popoarelor și a fiecărui om îndeosebi, pentru că fiește stare, fieștecare profesie află în reguli de purtare sfat la îndatoririle sale, învățătură la neștiința sa, îndemn la slavă și la fapte bune». Într-un moment cînd puterile străine își arogau drepturi asupra țărilor române, Kogălniceanu și-a dat seama că pentru garantarea drepturilor noastre istoria patriei este sprijinul cel mai puternic. Cu un cald patriotism el dezvăluie mizeriile prezentului și luptă cu arme științifice la restabilirea dreptății naționale și sociale: «Începutul nostru ni s-a tăgăduit, numele ni s-a prefăcut, pămîntul ni s-a sfîșiat, driturile ni s-au călcat în picioare numai fiindcă n-am avut conștiința naționalității noastre, numai pentru că n-am avut pe ce să ne întemeiem și să ne apărăm dreptățile». Lucrarea din anii tencuzii ai formației berlineze, continuată în același spirit progresist ca și în cei precedenți, este inspirată de ideile Revoluției franceze din 1789, care a pus bazele drepturilor omului, ale libertății, ale egalității și ale suveranității naționale. Se vede că «Sfînta Alianță» prin cancelarul Metternich, după Tratatul de la Viena, a crezut că va putea opri mersul mereu înainte al istoriei n-a avut efectul dorit nici chiar în universitățile Prusiei, aflate sub sever control politic.

Apărînd după o adevărată odisee stîrnită de teama precautului Mihail Gr. Sturdza, cartea lui Mihail Kogălniceanu pune întîiul jalon al istoriei noastre moderne, solid întemeiată documentar orientată democratic și patriotic inspirată.

MENTORUL LITERATURII NAȚIONALE

Întors în țară în 1838, Mihai este numit aghiotant domnesc, cu gradul de «leitnant», ca să fie avansat căpitan în anul următor. Se stabilesc toate premisele unei cariere oficiale liniștite și a unei ascensiuni sociale de aceea a lui Ilie. În 1840, alături de Costache Negruzzi, de Vasile Alecsandri și de Petre Cîmpeanu, inspectorul școlilor, este însărcinat cu conducerea și reorganizarea teatrului din Iași. În interval Kogălniceanu se avîntase în publicistica literară, luase de la Asachi, în iulie 1838 conducerea suplimentului literar a **Alăutei românești**, iar în 1840 redactază **Foaie sîtească a printpațului Moldovei și suplimentul acesteia Foaie pentru agricultură**. Marele eveniment al atît de bogatului în activitate an este apariția periodicului **Dacia literară**, iarăși în colaborare cu Costache

nașterea lui KOGĂLNICEANU

Sculptor Romanelli
Negri, Kogălniceanu, Crețulescu, Florescu
Grup din monumentul lui Cuza-Vodă din Iași

Grup din monumentul lui Cuza Vodă din Iași (al doilea din stînga, M. Kogălniceanu).

M. Kogălniceanu la 18 ani, în uniformă de iuncher.

Negruzzi și Vasile Alecsandri. Însuși titlul revistei sună ca un manifest cultural adresat românilor de pretutindeni, «fie din orice parte a Daciei», în care «se vor vedea scriitorii moldoveni, munteni, ardeleni, bănățeni, bucovineni, fieștecarele cu ideile sale, cu limba sa, cu chipul său». Este apoi un apel pentru crearea unei literaturi naționale. «Dorul imitației s-a făcut la noi o manie primejdioasă, pentru că omoară în noi duhul național. Această manie este mai ales covârșitoare în literatură. Mai în toate zilele ies de sub teasc cărți în limba românească. Dar ce folos! că sînt numai traducții din alte limbi și încă și acele de-ar fi bune! Traducțiile însă nu fac o literatură. Noi vom prizoni pe cît vom putea această manie ucigătoare a gustului original, însușire cea mai prețioasă a unii literaturi. Istoria noastră are destule fapte eroice, frumoasele noastre țări sunt destul de mari, obiceiurile noastre sunt destul de pitorești și de poetice pentru ca să putem găsi și la noi subiecturi de scris, fără să avem pentru aceasta trebuință să ne împrumutăm de la alte nații. Foaiă noastră va primi cît se poate mai rar traduceri din alte limbi; compuneri originale îi vor umple mai toate coloanele».

După trei numere, **Dacia literară** fu suprimată pentru că se folosise de zicala subversivă: «Peștele de la cap se împute». În treacăt fie zis, și suplimentul literar al **Alăutei românești** avuseseră aceeași soartă, fiindcă M. Kogălniceanu relevase patima jocului de cărți la unii diplomați.

Dacia literară publicase capodopera navelistică română **Alexandru Lăpușeanu** de Costache Negruzzi, Grigore Alexandrescu dăduse **Anul 1840**, Vasile Alecsandri debutase cu **Buchetiera din Florența**, A. Donici și Costache Stamati figuraseră cu fabule. Se dăduseră reproduceri după **Curierul românesc** al lui Eliad, după **Foaiă pentru minte** din Brașov, după **Asachi** din **Albina românească**. **Dacia literară** nu fusese numai o firmă, ea realizase anticipativ unirea culturală a tuturor românilor, cu colaborarea celor mai de seamă scriitori din toate provinciile românești.

EDITOR, TIPOGRAF, SCRIITOR

Ca să nu mai fie nevoie să apeleze neconținut la tipografia lui Asachi, Kogălniceanu obține de la mitropolitul Veniamin Costache două teascuri, iar de la Eliad litera necesară pentru întemeierea unei proprii tipografii și edituri. Ele se numără **Cantora Foiei Sătești**,

«...avu norocul ca, dimpreună cu fiii domnitorului Mihail Gr. Sturdza, Dimitrie și Grigore, să fie trimis la Lunéville în Franța» (în fotografie, Colegiul din Lunéville).

unde aveau să apară periodicele **Foaiă satească**, **Dacia literară**, **Arhiva românească** și mai târziu **Propășirea**, precum și cărțile **Iluzii pierdute**, un **întii amor** de M. Kogălniceanu (1841), **Almanah pentru învățătură și petrecere** (1842-1846), **Poezii** de Grigore Alexandrescu, **Puterea armată și arta militară de la întemeierea Valahiei pînă acum** de N. Bălcescu (1844), **Fabule de Donici**, **Povestea povestelor** de Stamati, alte cărți semnate de poeții moldoveni Vasile Alecsandri, G. Sion, A. Hrisoverghi, M. Cuciureanu, de D. Rallet, Costache Caragiali, T. Codrescu etc.

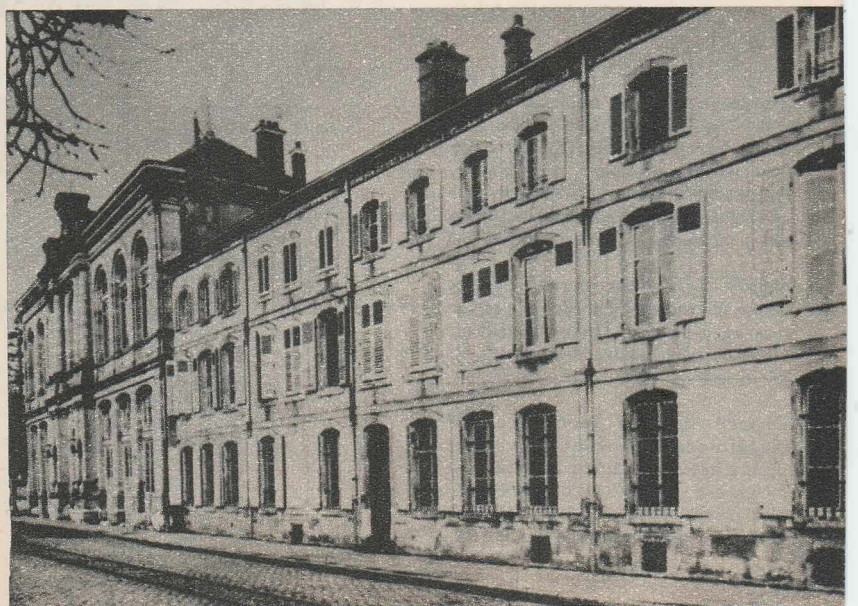
În **Inventar de toate cărțile ce s-au tipărit la Cantora Foiei Sătești de la 1840-1845**, iulie 1 întilnim 53 de titluri astfel repartizate: 44 în limba română, 5 în limba franceză, 1 în limba latină, 3 în limba greacă. În ultima serie istoricul scoate **Fragments des chroniques moldaves pour servir à l'histoire de Pierre le Grand et de Charles XII** în 2 volume. Codirectorul Teatrului Național publică în editură proprie **Farmazonul din Hirslau** și **Modista și cinovnicul** de V. Alecsandri, și **Două femei împotriva unui bărbat** și **Orbul fericit**, două traduceri ale sale din limba franceză.

PROFESOR

Ca un meteor, M. Kogălniceanu strălucește la Academia Mihăileană din Iași cu un curs de istorie națională curînd suprimat, după ce se făcuse remarcat prin elocventa lecție introductivă, la 24 noiembrie 1843.

Profesorul dezvoltă idei îndrăznețe: «...astăzi fieștecare cetățean are drept și îndatorire de a se ocupa cu trebile statului..., fieștecare dorește a ști care sunt și cum se păzesc drepturile naționale cîștigate de către strămoși; și de unde poate cineva să le găsească mai bine deslușite decît în istorie?» Sau: «Tiparul, la noi, nu este încă destul de slobod și de împrăștiat; noi n-avem încă publicată în limba națională măcar o istorie universală; și ce vorbesc de istorie universală, cînd chiar analele patriei noastre zac în întunec, păstrate numai în niște manuscrise, din care două, din pricina copiștilor, nu se potrivesc. Și, cu toate aceste, tiparul ar fi cel mai sigur și mai grabnic mijloc ca să ajungem la civilizația societății europene».

Lipsit de catedră, M. Kogălniceanu duce mai departe lupta publicînd în revista sa, **Arhiva românească**, vechi documente și acte istorice și tipărend **Letopisețele Țării Moldovei**, Iași, în 3 vol., 1845, 1846, 1852, ediția a II-a apare lărgită, în 1872-1874, cu titlul **Cronicele Româriei sau Letopisețele Moldaviei și Valahiei**. Prin această

operă, întreprinsă și la București de N. Bălcescu și August Treboniu Laurian, cu Magazin istoric pentru Dacia se pun bazele documentării științifice în disciplina istoriei naționale.

1848

Anul 1848 îl găsește pe Kogălniceanu învrăjbit cu «nașul» său, domnitorul Mihail Gr. Sturdza, și cu conșolarul său, beizadeaua Grigore Sturdza. Pe acesta din urmă, rășlulitor de moșii ca și hrăpărețul său tată, Kogălniceanu îl combate în calitate de avocat, care i se ridică în mod abuziv. Cu domnul se stricase pentru că încercase a trece peste interdicția de a călători în Apus și pentru că luase atitudine împotriva autocrației lui, lepădându-și uniforma de aghiotant și gradul de maior. În toamna anului 1844 este ridicat de acasă, închis la mânăstirea Rîșca, scos din avocatură, trimis la țară cu domiciliul obligatoriu. În 1845 este însă la Paris, călătorește în Spania, stabilește legături cu presa pariziană, cu Edgar Quinet, marele filoromân, cu Academia de Inscricții și cu studențimea română prezidată de Ion Ghica, cu prezența de onoare a poetului Lamartine, viitorul președinte al guvernului provizoriu în 1848. Un moment se gîndește să deschidă, la întoarcere, biroul de avocatură la București. Nu ia parte direct la mișcarea pașoptistă de la Iași, la înfrunerea de la hotelul Sf. Petersburg. Se ascunde la Roman după înăbușirea mișcării, trece pe la schitul din Bălțățești, unde compune fulminantul pamflet în stil bisericesc **Noul Acatist al marelui voevod Mihail Grigoriu** și, în continuare, **Carte a fostului rege Ludwig Filip cătră încă fiindul domn Mihai Sturdza** (publicat în ziarul **Bucovina**). Refugiat în Bucovina, alături de alți numeroși pașoptiști, Kogălniceanu este exponentul tuturor și redactează faimoasa **Protestație și Dorințele partidei naționale în Moldova**, cu un program mai radical de reforme decît revendicările din 27-28 martie. Sincronic, pare-se, scrie **Proiect de constituție pentru Moldova**, al doilea mare act politic al refugiaților moldoveni. Sărăcit de revoluție, înființează sub noua domnie a lui Grigore Al. Sturdza întia fabrică românească de postav cu utilaj modern, cu personal tehnic adus din Germania.

UNIREA ȘI MARILE REFORME

Marea acțiune politică după Conferința de la Paris este aceea inițiată de patrioții moldoveni pentru Unirea cu Țara Românească. Kogălniceanu înființează ziarul **Steaua Dunării** (1855), în care duce o campanie neostenită pentru susținerea ideii. Austria și Turcia, dintre puterile garante, se opun, iar noii caimacami, T. Balș și N. Vogoride-Conachi, se pun în serviciul acestei puteri falsificînd ale-

1

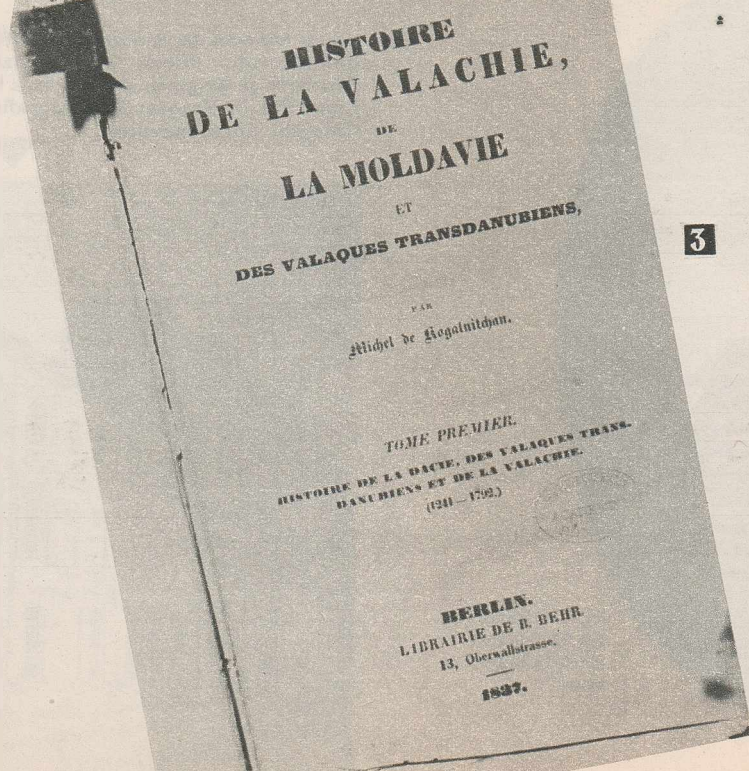
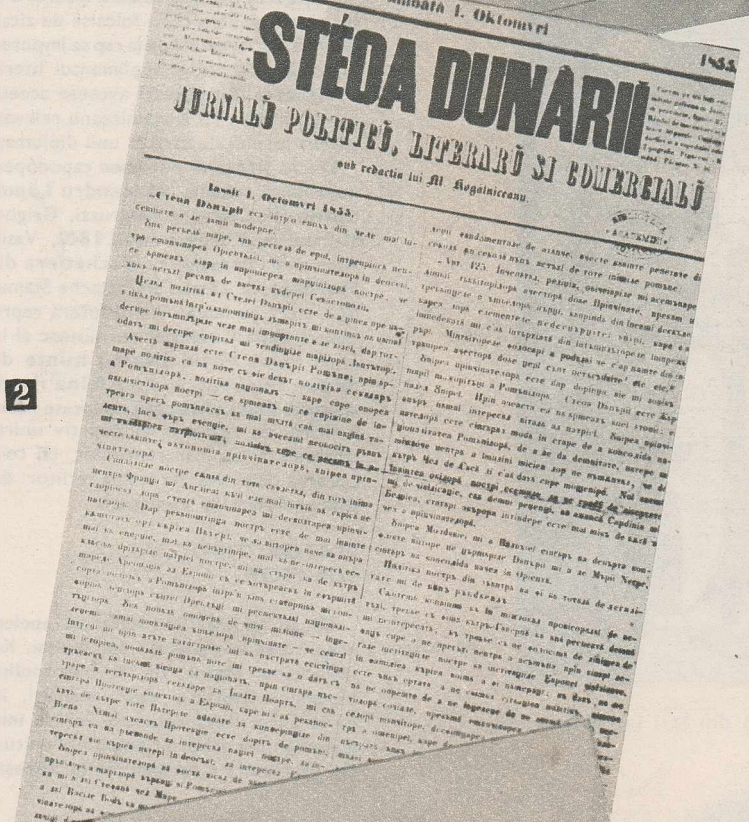
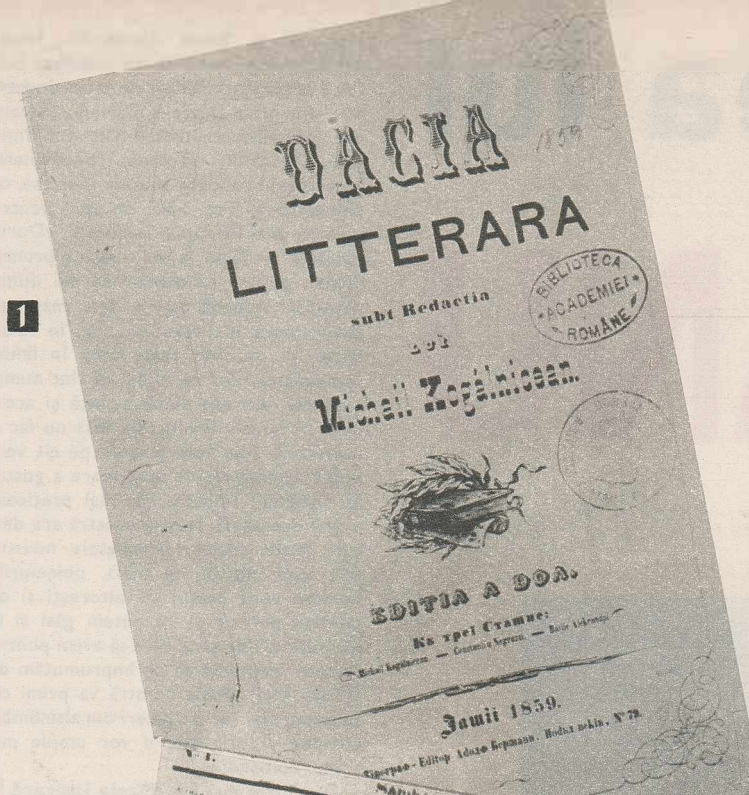
2

3

1 Însuși titlul revistei sună ca un manifest cultural adresat românilor de pretutindeni, «fie din orice parte a Daciei», în care «se vor vedea scriitorii moldoveni, munteni, ardeleni, bănățeni, bucovineni, fieștecarele cu ideile sale, cu limba sa, cu chipul său».

2 (1855)... Colecția ziarului oglindește toate fazele eroice ale bătăliei care a fost încununată cu succes prin istoricul act de la 24 ianuarie 1859...

3 Despre această lucrare a lui Kogălniceanu concepută ca o privire sintetică asupra istoriei naționale a românilor de pretutindeni, istoriografia noastră de astăzi are mari cuvinte de laudă.

gerile pentru Divanul ad hoc. Colecția ziarului oglindește toate fazele eroice ale bătăliei care a fost încununată cu succes prin istoricul act de la 24 ianuarie 1859, cînd de curînd alesul domn al Moldovei, colonelul Alexandru Ioan Cuza, triumfă și la București, realizîndu-se astfel, prin unirea personală, pasul hotărîtor pe spinoasa cale a definitivei uniri.

Discursul lui Kogălniceanu la alegerea lui Ioan Cuza ca domnitor al Principatelor Unite este un model clasic al genului oratoric scurt, de mare înălțime etică: «Fii dar omul epoei; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul; fă ca legea să fie tare, iară tu, măriă ta, ca domn, fii bun, fii blînd, fii bun mai ales pentru acei pentru care mai toți domnii au fost nepăsători sau răi.

Nu uita că dacă cincizeci de deputați te-am ales domn, însă ai să domnești peste două milioane de oameni!

Fă dar ca domnia ta să fie cu totul de pace și de dreptate, împacă patimile și urile dintre noi și reintrod în mijlocul nostru strămoșeasca frăție.

Fii simplu, măriă ta, fii bun, fii demn cetățean; urechea ta fie pururea deschisă la adevăr și închisă la minciună și lingușire».

Numele lui Kogălniceanu a rămas în istorie legat de acela al domnitorului Unirii prin marile reforme: secularizarea mânăstirilor închinată și improprierea țaranilor. În decembrie 1863 Camera deputaților a votat în unanimitate trecerea averilor mânăstirești, care însemnau o cincime din teritoriul patriei, în stăpînirea acesteia. Camera, aservită intereselor boierești, opunîndu-se însă reformei agrare, Kogălniceanu o dizolvă și supune proiectul de lege unui referendum popular care-l adoptă cu imensă majoritate.

INDEPENDENȚA

Incomparabil parlamentar, afirmat în sute de discursuri, interpelări și intervenții uneori zilnice, Kogălniceanu este ținut în umbră după detronarea domnitorului Unirii. Un guvern liberal face apel la dînsul în momentul conflictului ruso-turc. Ca ministru de externe el pregătește convenția trecerii armatelor rușești pe teritoriul țării și tot el proclamă actul de independență de la 9 mai 1877. La Tratatul de pace de la Berlin susține cu aceeași neostenită ardoare și cu aceeași elocință drepturile țării noastre. Ca ministru al României la Paris (1880) redactează **Cestiunea Dunării** (1882), iar în 1885 susține în Cameră drepturile porturilor france, în cadrul unei concepții demne de politica dunăreană și maritimă.

O LECȚIE DE VIAȚĂ

Luptător neînfricat pentru drepturile poporului și ale națiunii timp de o jumătate de veac, istoric și făuritor de istorie prin realizarea marilor reforme care au lichidat structura anacronică a țărilor noastre și au inaugurat o eră nouă în evoluția noastră socială, politică și economică, Mihail Kogălniceanu ne-a lăsat și o lecție de viață în **Prefața la Letopiseștele Țării Moldovei**:

«Munca aceasta (adunarea și publicarea cronicilor) a fost pentru mine mîngîierea în deznădejde, refugiul în contra urtului, un azil în contra întîmplărilor și a prigonirilor din afară, precum și a tulburărilor dinlăuntru. Înșelat în toate speranțele mele, închis în Rîșca, de două ori desțărât, studiul letopiseștelor, singura istorie națională ce avem pînă acum, a fost pentru mine o nevoie și o mîntuire...»

Fie ca și în generațiile noi să străbată lecția vieții lui M. Kogălniceanu închinată patriei, poporului, progresului, idealurilor de libertate și de dreptate!

▲
O fotografie care a făcut senzație. «Farfuria» de la Levelland — Texas (S.U.A.) — prinsă în obiectiv la 2 XI 1957.

antireportaj despre farfuriile zburătoare

Farfuriile zburătoare... Adevăr sau minciună?

Despre farfuriile zburătoare s-a afirmat foarte mult fără să se fi probat suficient și, pe drept cuvânt, un fizician venit în contact cu problema compară acest «fenomen» cu cancerul: «Vorbesc toți, se cunosc sute de cazuri, dar nu se dă nici o explicație general valabilă». Comparația aceasta făcută de americanul Alan Hynek are însă un cusur: cancerul există în mod sigur, pe când farfuriile...

Articolul de față reia problema, brusc readusă în actualitate de noi apariții — preținse sau reale — de obiecte zburătoare neidentificate, urmărind însă nici să dezvăluie un adevăr — la ora actuală încă cu nepuțință de stabilit în toate amănunțele și semnificațiile sale științifice — nici să acrediteze o informație înșelătoare și insuficient verificată.

FARFURIILE ZBURĂTOARE PE ALB...

Că farfuriile zburătoare există, nu poți să te mai îndoiești — declară Frank Edwards (autor al lucrării «Flying Saucers — serious business», recent apărută peste Ocean în coloanele periodice «La Tribune de Genève»). Fost purtător de cuvânt al centralei sindicale din S.U.A. American Federation of Labour, pionier al reportajului radiofonic din S.U.A., autorul unei serii impresionante de best sellers-uri ca «Mai straniu decât știința», «Primii mei 10 000 000 de comanditari» sau «Lumina ciudată», Edwards, care afirmă recent (martie 1967) că «există fragmente analizate ale unor farfurii zburătoare dar sînt ținute departe de cunoștința publică» (La Tribune de Genève din 16 ianuarie și 8 martie 1967) citează fapte, nume de oameni și de localități, amintind despre farfurii aterizate în nasul unor camioane (Levelland, Texas, 2 noiembrie 1957), farfurii zburătoare coborîte pe gheața unui lac (50 km de Times Square, New York, 2 ianuarie 1966), explozia unui obiect roșu urmărit de avioane (Utah, 18 aprilie 1962) etc., etc. Fotografii bune — foarte bune chiar, unele expertizate și nedecarate trucaje de către cei mai acerbi critici fotografi, ca de pildă poza obiectului neidentificat luat de Hillsdale County, Michigan S.U.A., însoțesc reportajul fluviu al lui Edwards «probind» că ne aflăm pur și simplu în fața unor obiecte «care nu au fost construite de nici o națiune terestră...» Lăsînd la o parte citatele extrase din rapoarte oficiale (se pare că numărul acestora din urmă îl întrece cu mult pe acela al farfuriilor pretins văzute), Edwards servește cititorilor săi — cu dezinvoltura celui care relevă un adevăr pentru care ar fi în stare să se bată chiar și la propriu — și o bucată dintr-o faimoasă bandă de magnetofon. O imprimare pe care tonele de cerneală consumată pro sau contra nu au fost încă în stare să o înecă total în uitare. Este un «extras» de la sedința lui Illuminating Engineering Society, ținută la Ottawa în 11 ianuarie 1959. La această conferință cu caracter pur tehnic, domnul Wilbert Smith, expert (și dintre aceștia par a fi semănați cu miile pe drumurile jalonate de zborul misterioaselor farfurii), expert deci în... problema farfuriilor, înainte însă un pașnic și serios inginer chimist, a fost interpelat cu privire la natura unui fragment de farfurie pe care el l-a avut în mîină și care provenea prin smulgere de la un obiect zburător atacat de un avion de vînătoare al forțelor aeriene ale S.U.A. Interlocutorul lui Smith, el însuși un cercetător științific din domeniul electricității, se numea C.W. Fitch și era originar din Cleveland — Ohio. Iată discuția:

Fitch: Un amic comun mi-a relatat că în 1952 ați arătat amiralului Knowles o bucată dintr-o farfurie zburătoare. Este exact?

Smith: Da. Este exact. Am fost să-l vizitez și dusesem cu mine o «probă» luată dintr-o mică farfurie căzută lângă Washington în luna iulie 1952. Proba era mare, de două ori cât policandru dv., și îmi fusese incredințată cu foarte puțin timp înainte și cu acest titlu de către organele forțelor aeriene.

Fitch: Este singura piesă de acest gen pe care ați examinat-o și care să fi aparținut cu adevărat unui obiect zburător neidentificat?

Smith: Nu! Am mai avut și alte prilejuri...

În continuare Smith a descris «metalul», un aglomerat de silicat de magneziu extrem de dur, conchizînd că după analiză el a restituit piesa altui organ de stat, calificat, dar pe care «nu-l poate numi»... Clar, limpede, precis. În plus, a amintit și despre personaje descinse din farfurii, giganti (Flatwoods în Virginia Occidentală, 9 septembrie 1952) sau minioameni (Sawhill Bay, 2 iulie 1950). Edwards — îmbarcat cu trup și suflet în ipoteza extraterestrelor — vede în farfurii nave venite din altă parte pentru... a pregăti probabil un contact, dacă nu chiar o invazie a... marțienilor, venusienilor sau a celor de pe planetele sorilor din Lebăda, Lira etc.

Nu vom mai reaminti aici de ancheta realizată de ziaristul american John Fuller și care, publicată în periodicul francez «L'Express», a servit și ea din plin cauzei «Farfurii zburătoare = extraterestre în deplasare pe Terra». Și de astă dată citate, nume de oameni și localități punctau necredibilul autenticându-l...

Spre deosebire însă de ceea ce scriu ziaristi ca Edwards sau Fuller, păreriile unor autori de cărți în direcția farfurii = obiecte pline de mister, merg și mai departe. Escaladînd informația, chiar senzațională în sine dar decent înscrisă în majoritatea reportajelor, autori precum Donald Keyhoe (Le Dossier des soucoupes volantes, Paris, 1950) și alții redau pe de o parte păreriile unor oameni cu autoritate

(astfel Edwards — ca și Keyhoe — îl citează chiar pe cunoscutul astronom Clyde Tombaugh, care a descoperit planeta Pluton și care și el a văzut la Las Cruces, în New Mexico, la 10 august 1949, o farfurie zburătoare despre a cărei esență extraterestră e convins), pe de alta ei prezintă și niște «prime contacte» dintre extraterestri și pămînteni, considerîndu-i pe cei dintîi drept... venusieni! Recordul îl bate G. Adamski care, împreună cu Leslie Adams, în cartea intitulată nici mai mult nici mai puțin decît «Farfuriile zburătoare au aterizat» publicată în 1953, povestesc despre întîlnirea dintre Adamski și un venusian, care i-ar fi lăsat lui Adamski un clișeu fotografic avînd pe el o inscripție, un mesaj ce nu se poate descifra și pe care Adamski îl reproduce în cartea lui.

Creditul pe care Adamski și l-a pierdut prin publicarea unor asemenea informații cel puțin «insolite» a fost pe larg refăcut de alt «mister» al existenței sale — înmormîntarea sa cu onoruri militare în cimitirul din Arlington (destinat oamenilor mari ai S.U.A., unde se odihnesc și rămășițele pămîntesti ale lui Kennedy). Coroborată cu părerea că Adamski a fost un martir al științei (lucru afirmat de un general de la Pentagon), neobișnuită înhumare

Această «farfurie» în formă de țigară, fotografiată în iulie 1952 de peruvianul Domingo Troncoso, se deplasa cu o viteză de 1 800 km/oră.

«Farfuriile zburătoare», o problemă rămasă mereu în actualitate.

a adus o nouă poleială strălucirii și așa destul de mare a misterului farfuriilor, lăsînd a crede că autoritățile S.U.A. știu ceva mai mult decît vor să se spună în problema farfuriilor zburătoare...

Numirea lui Edward Comdon, cunoscut fizician atomist, în fruntea unei comisii oficiale — subvenționată inițial cu 300 000 de dolari și creată în vederea stabilirii naturii farfuriilor zburătoare — constituie totuși, prin recunoașterea oficială a fenomenului farfuriilor și a necesității unei studii aprofundate și nesuperficiale a lui, o primă de încurajare dată celor care consideră că afacerea farfuriilor depășește simpla închipuire... Nu puțini sînt cei care cred că raportul final al lui Comdon — cunoscut de altfel pentru scepticismul său în problema farfuriilor — va conține date uluitoare despre... extraterestri.

FARFURII ZBURĂTOARE PE NEGRU...

«Nu cred nimic din toată această poveste», răspundea în februarie 1966, în cadrul unei mese rotunde organizate de periodicul francez «Top», generalul aviator francez Lionel Chassin. «Există — continua el — condiții obiec-

că», bătute la mașină, nu pot servi de loc cauzei «adevăratelor farfurii»... dacă acestea există.

Cît despre fotografia așa-zisului mesaj a lui Adamski trebuie să relevăm o descoperire pe care am făcut-o nu fără surpriză noi înșine. Pe clișeu e reproducă exact o petroglifă din Amazonia pe care o descoperise cu numai un an mai înainte de apariția operei lui Adamski exploratorul francez Marcel Homet și nu o publicase încă, dar conferențiasse despre ea. Extraterestra surse de litere bizare era așadar foarte... terestră (dar și extrem de puțin cunoscută pe atunci de ne-specialiști).

Farfuriile zburătoare nu pot fi deci așezate definitiv nici în categoria gogorițelor dezumflate de informația reală, dar nici în categoria insolitului în sfîrșit dezvăluit.

Mai mult decît atît, «veștile» continuă. Redăm două. Una (februarie 1967) atestă o întîlnire între un avion de pasageri al companiei guatemaltece Aviatega cu o farfurie în apropiere de Ciudad de Mexico; alta, din iulie 1967, relatează despre o «gală» de farfurii zburătoare desfășurată timp de 10 minute în văzul a zeci de mii de martori,

tive în care pe cer iau naștere formații pe care din carlinga avionului cu reacție aflat în plin zbor sau chiar de jos, de sub umbra copacului, dacă ai suficientă imaginație, le poți interpreta... creator».

La ancheta întreprinsă de revista «Aviations Week» un număr de 12 fizicieni americani consultați au răspuns: «Farfuriile zburătoare sînt niște globuri incandescente produse de fenomene electrice și magnetice. Ele se înrudesesc cu plasma și de aceea sînt mai frecvente în apropierea liniilor de înaltă tensiune... Dacă doriți, putem să vă fabricăm asemenea farfurii în laboratoarele noastre»...

Fizicienii le-au și fabricat. Cîțiva ziaristi, care nu puteau fabrica farfurii, neștiind cum să procedeze, au fabricat în schimb fotografii de farfurii, cît se poate de reușite (evident, trucaje).

O analiză atentă a celor peste 10 000 de rapoarte privind farfuriile (10 147 observații analizate, între anii 1947 și 1967) elucidează ușor sau mai puțin ușor, dar totuși definitiv, peste 9 500 de cazuri... clasîndu-le în categoriile iluzii, falsuri, observații insuficient verificate.

Cum rămîne atunci cu «venusienii»? Evident că venusieni travestiți în pămînteni, ca de pildă «președintele desemnat al suprainaltului guvern al republicii universale» sau imputernicitul acestuia din urmă, pe numele său Karl Mekis (pe președinte îl cheamă, «terestru», tot Karl, dar Michalek, și din păcate are antecedente polițienești) nu sînt decît niște escroci care prin «actele» lor de «cetățenie cosmi-

deasupra orașului Assuncion, capitala Paraguayului. Mai sînt și alte cîteva informații recente, pretext suficient pentru presă ca să reia problema... Și atunci?

DESPRE FARFURII ZBURĂTOARE NEGRU PE ALB

Ca să satisfacem intenția acestui titlu ar fi, riguros vorbind, cam greu în momentul de față. Considerăm că cea mai bună cale de urmat este aceea sugerată de fizicianul american Alan Hynek care, așa cum a arătat și într-un recent articol publicat de revista «Spiegel» (nr. 17/1967), socotește soluția pentru elucidarea «misterului» UFO (obiecte zburătoare neidentificate, în limba engleză) dublă. Pe de o parte experiențe științifice pentru a crea artificial fenomenul (ceva în genul norilor globulari, emisii de plasmă, formații electrice naturale etc.), pe de altă parte statistici și o anchetare serioasă a cazurilor ieșite din comun. Dar să-i dăm cuvîntul lui însuși: «Consider de datorita mea să discut deschis «misterul» UFO. Sînt singurul om de știință care de 20 de ani a studiat aproape toate rapoartele UFO din S.U.A. și alte țări. Discuția în jurul UFO a generat războaie de opinii. O parte, sprijinită de imensa majoritate a oamenilor de știință, știe că nu există UFO. Alta consideră că UFO reprezintă ceva cu totul nou (fie că e vorba de un fenomen necunoscut încă, fie de o «mașină»). În sfîrșit, sînt cei mulți care nu știu ce să creadă și care, neorientați de știință, ar putea să cadă victime

Fotografie pretinsă a fi realizată la 3 august 1965 de către Rex E. Heflin, la Santa Ana, în California.

O geamă a ei, realizată prin trucaj de experți în aeronautică din S.U.A., prin aruncarea în aer și fotografierea în timpul «zborului» a unui... lighean.

unor mistificări».

Ideile majore ale lui Hynek pot fi rezumate pe scurt astfel:

— UFO, reale sau nu — de vreme ce produc efecte cel puțin în sensul de a agita spiritele și a crea neorii și în unele locuri mici sau mari psihoze — trebuie luate în atenția investigației științifice;

— UFO ar putea fi arme noi, fabricate și apoi experimentate în secret;

— UFO ar fi nave extraterestre;

— UFO ar fi fenomene naturale încă neexplicate.

Considerând că farfuriile nu pot fi arme secrete — căci atunci nu ar fi putut fi experimentate fără consecințe peste teritoriul a cel puțin 15 țări, nu toate cu aceleași vederi politice — că nu se poate aduce pînă în prezent nici o dovadă care să merite acest nume, că ar fi vorba de nave extraterestre, Hynek precizează: «A socoti farfuriile zburătoare drept fenomene naturale încă neexplicate, necunoscute încă exact în natura și modul lor de producere, nu este de loc greșit chiar dacă lipsesc încă dovezi absolute în acest sens. Cunoștințele noastre despre univers s-au lărgit enorm. În 1860 oamenii de știință nu aveau habar despre energia atomică, în primul deceniu al secolului prezent nu-

ciul atomului era de neprevăzut. Este exclus ca în natura planetei să nu fi rămas încă pentru știință enorme rezerve de necunoscut». Ceea ce este greșit însă — iar acest lucru e bine relevat de Hynek — este pretenția unor oameni de știință contemporani de a rezolva o problemă nouă (și farfuriile sînt una) prin metode vechi, consacrate. **Noul** farfuriilor zburătoare (dacă fenomenul există, și se pare că există) constă tocmai în esența naturală (dacă le considerăm asemenea fenomene) încă necunoscută, rar întâlnită și nestudiată a fenomenului. Iată pentru ce credem noi, pornind tocmai de la observațiile judicioase ale fizicianului american, că nu este exclus ca studiul inițiat de Edward Comdon să conducă nu la improbabili venusieni ci la descoperirea unei noi fețe a materiei, a unor noi fenomene din atmosferă, pe care la fel de greșit unii le decretază nori lenticulari, le asimilează cu fenomene electrice cunoscute, iar alții le proclamă, prematur, dacă nu chiar fantezist, mașini ale unor cosmonauți poposiți pe glob din Venus (sic!) sau planetele unor sori din alte constelații.

D. TODERICIU

24 ORE LA CLUJ CU CHARLES LINDBERGH

31 august 1938. Pe aerodromul civil Someșeni, pe lângă Cluj, era mare agitație. În dimineața aceea urmau să aterizeze peste 50 de avioane care participau la o întrecere prietenească. Numeroși spectatori veniseră încă din zorii zilei cu autobuzele, alții soseau, neîntrerupt, cu mașinile.

Mă aflam printre curioși, dar nu ca să aplaud, nici ca să iau interviuri sau să cer autografe concurenților. Încă în cursul nopții primisem prin telefon o știre senzațională: Charles Lindbergh, primul aviator care trecuse în zbor Atlanticul pe ruta New York-Paris, urma să sosească la Cluj. El vizitase câteva zile U.R.S.S. unde, după cum anunțaseră agențiile de presă, discutase posibilitatea realizării unei legături aeriene permanente între Kamciatka și San Francisco peste Polul Nord.

Pe aerodrom, unde în aplauzele asistenței începuseră să aterizeze primii concurenți, am descoperit «grupul inițiatorilor», alcătuit din cinci persoane. Am aflat că în seara zilei precedente comandantul aeroportului Someșeni primise o telegramă de la Odessa: «Voi ateriza la Someșeni. Păstrați totul în cel mai mare secret. Lindbergh»... Pe pistă era o lărmă îngrozitoare. Avioanele aterizau unele după altele în aplauzele asistenței. La un moment dat freamătul de pe aeroport deveni parcă și mai intens. În zare se iviseră siluetele a cinci avioane. Aveam impresia că toate vin dinspre Praga. Patru dintre ele au aterizat la mijlocul pistei: mai întâi unul cehoslovac, apoi unul român, urmat de două iugoslave. Cel de-al cincilea s-a oprit ceva mai încolo, chiar la marginea pistei. Deodată am văzut că spre noi aleargă un soldat și, uitînd să mai ia poziția regulamentară, strigă din răsuputeri: «Să trăiți, domnule comandant, a sosit domnul Lindbergh!»

Am alergat spre cel de-al cincilea avion. Între timp din el sărise sprinten un bărbat tînăr cu ținută athletică, îmbrăcat într-o salopetă cenușie. Ajuta să coboare, din cea de-a doua carlingă, o femeie. Erau soții Lindbergh. Un imprudent a scos o bucată de hîrtie și un creion. Lindbergh l-a privit furios, schișind gesturi de protest.

— Lăsați-l! — a intervenit Annie Lindbergh. Soțul meu nu face niciodată declarații.

După ce hîrtia și creionul au dispărut, Lindbergh s-a liniștit. Am pornit cu toții spre birourile aeroportului. Soții Lindbergh au devenit foarte comunicativi.

— Aveți o țară de o frumu-

sețe rară — a ținut să ne spună doamna Lindbergh. De la mare și pînă aici peisajul a fost de neuitat. Iarba are un verde specific iar apele par de sidet.

— Am călătorit minunat — a adăugat Charles Lindbergh. Răcoarea din Carpați ne-a făcut mare plăcere.

Am părăsit neobservați aerodromul și am ajuns la casa rezervată aviatorului. Plimbîndu-se prin grădina casei, Charles Lindbergh a ținut să precizeze: «România mi s-a părut una dintre cele mai frumoase țări din lume».

La masă s-a adus o carafă pîntecoasă cu vin vechi de Tirnavă.

— Să bem în sănătatea soților Lindbergh! — a sugerat gazda.

Dar celebrul aviator a așezat paharul pe masă spunîndu-ne că nu bea și nu fumează.

— Se poate să vă speriați de un pahar de vin românesc, dumneavoastră, care ați trecut Atlanticul?

S-a ris cu poftă, dar oaspetele a rămas neclintit.

Soții Lindbergh au ținut să viziteze Clujul. Au fost conduși, cu mașina, mai întîi la Grădina botanică, apoi în Parcul sportiv și, în sfîrșit, pe străzile orașului. Seara, în cinstea lor s-a oferit o masă la care s-au servit numai mîncăruri românești. A doua zi dimineața i-am condus la aeroport. În timp ce doamna se întreținea cu noi, Charles Lindbergh studia cu mare atenție o hartă, a cerut apoi să i se comunice buletinul meteorologic și a asistat la scoaterea avionului din hangar. Timp de aproape două ore a inspectat amănunțit aparatul, îndeosebi elicea, a cerut să i se umple rezervoarele cu benzină și ulei, însă numai după ce a cercetat, cu ajutorul unor aparate pe care le avea la bord, conținutul fiecărui bidon. A făcut după aceea câteva zboruri de verificare, revenind la grup pe deplin mulțumit.

Erau orele 10,30.

După ce ne-am luat rămas bun, cei doi piloți (doamna Lindbergh era și dînsa aviatoare) au urcat în avion. Curînd motorul a început să funcționeze. La sol, urale. Din avion un salut amical cu mina și o fluturare de batistă. Avionul s-a pus în mișcare, a început să se înalțe cu repeziciune, a făcut înconjurul aerodromului și a dispărut spre apus.

Vizita neașteptată a lui Charles Lindbergh la Cluj a avut atunci un mare ecou. Era doar vorba de cel mai celebru aviator al acelor timpuri.

Corneliu ALBU

SAHBRA: un performer

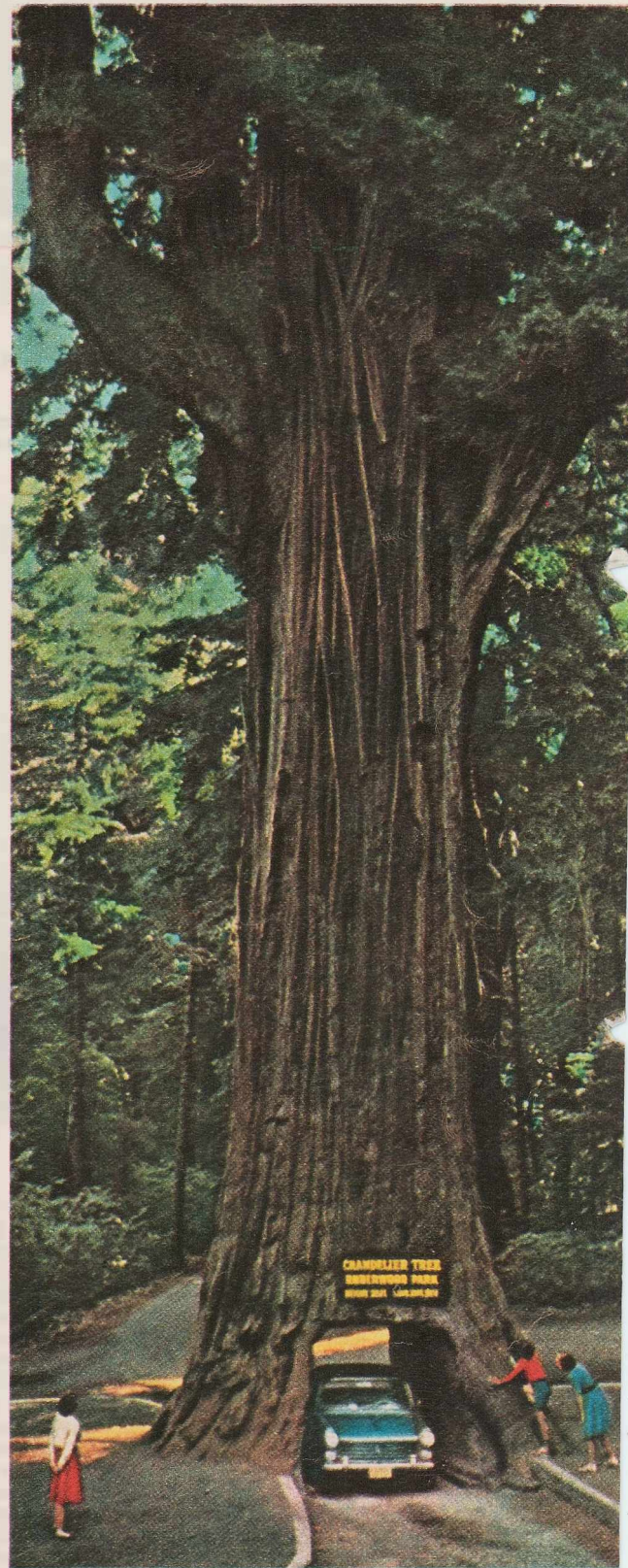
Despre Heinz Naumann se spune că ar fi cel mai talentat dresor de tigri din lume, iar despre Sahbra, elevul său, că ar fi singurul tigru capabil de o performanță spre care confrății săi, dresați sau nedresați, n-au nici o înclinație. Spectaculoasa probă în care excelează Sahbra sînt săriturile în apă: el se aruncă într-un bazin de la 15 metri înălțime. Iată-l pe Sahbra în momentul lansării.

CEA MAI VECHE BANCNOTĂ DIN LUME

Biletul de bancă al cărui facsimil vi-l prezentăm alăturat este considerat de experții din lumea întreagă ca cel mai «bătrîn» în speță.

El datează din timpul dinastiei chineze Ming (1368-1644) și este imprimat pe hirtie confecționată din fibre de lemn de dud. Dimensiunea: cam cît o foaie de caiet de școală.

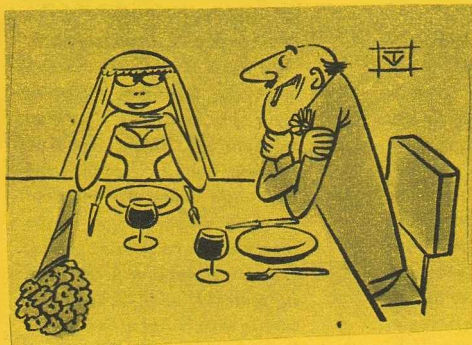
flacăra VARIETĂȚI

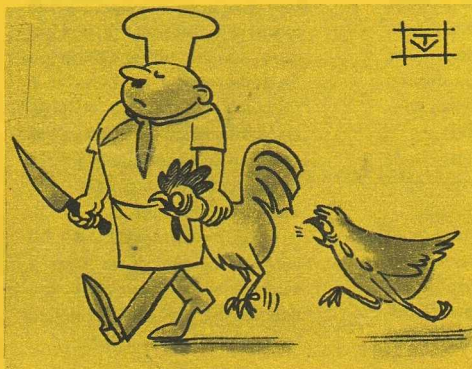
ÎN PATRIA CELOR MAI ÎNALȚI ARBORI

La început a fost focul. Apoi mina omului i-a desăvîrșit opera creînd tunelul ce trece prin trunchiul gigantului cunoscut sub denumirea de «arborele candelabru». Fotografia a fost făcută în apropierea coastei californiene, pe valea riului Redwood, patria celor mai înalți copaci din lume — arborii sequoia atingînd aici înălțimi ce depășesc o sută de metri.

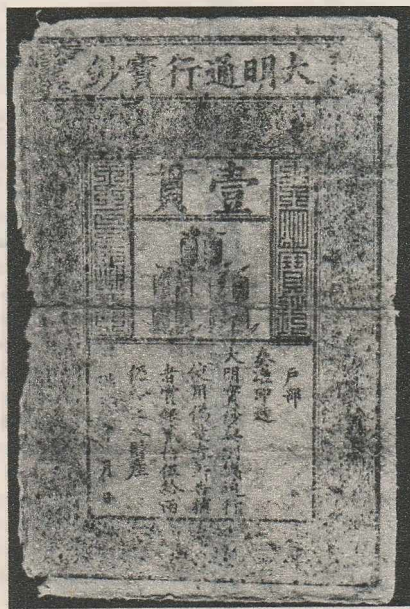
UMOR de V. TIMOC

— Și-acum îți mărturisesc că nu am apartament și nu sînt fată de director!
— Nici eu nu am «Fiat» și nu sînt șef de serviciu în București...

— De cîte ori ți-am spus să nu te mai îndopi? Grăsimea scurtează viața!

dezlegarea jocului «DE LA MUNTE LA MARE» apărut în nr. 35

ORIZONTAL: 1) SLIP — MARINAR. 2) TALAZ — MAMAIA. 3) IC — SLAB — EFOR. 4) NUD — OCEAN — RI. 5) CRESTE — USA — S. 6) OITA — IM — ALB. 7) S — UCA — OM — PIC. 8) ÎNOTATORI — E. 9) ANASON — NONET. 10) LATA — ȚITEI — A. 11) ELA — BALANSAT. 12) IT — BALON — TEI.

dezlegarea jocului «PĂSĂRI» apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) PELICAN — ADAM. 2) ARIPA — EGRETA. 3) PER — NAGIT — IT. 4) ATACAT — GAIȚA. 5) GI — IR — CA — CAS. 6) A — SOIMANI — TA. 7) LATA — ORTAC — R. 8) CURCAN — CERİ. 9) SERA — LEBĂDA. 10) ORZ — BE — L — ATA. 11) IBISI — BOTROS. 12) AI — BOBOCI — II.

SANATATE!

ORIZONTAL: 1) Pistă montană pentru practicarea turismului — Lansat simultan, în sport și muzică. 2) Băutura ideală... (2 cuv.) 3) Inima albatră a ștrandului (pl.) — Lanț muntos în U.R.S.S. 4) Imperiul tinereții, sănătății, sportului... — Culme! — Bulevard (abr.). 5) Puțin nisip! — Aliment complex... și cu aplicații în cosmetică. 6) Relief uman (pl.). 7) Refugiu estival citadin — Pe mai multe voci. 8) Recomandat pentru... zdruncinări reumatice — Mare... în plin centru al Bucureștiului. 9) Te întâmpină la sosire! — Casa de iarnă a florilor — Din vară-n vară. 10) A... primi concediu — Organizație comercială locală. 11) Zilele acestea... — Curgătoare... 12) Punct final al tuturor excursiilor — «Excursie» apicolă. 13) Remediu medical... când te mănincă pielea (pe plajă!) — În mare e luată-n joacă și de oameni mari.

VERTICAL: 1) Casa noastră printre brazi și nori — Tratat... în rate. 2) Cismigiul de altădată (pl.) — În vîrf de munte — Suferă de pe urma insolăției. 3) Lănci solare — Verbul soarelui (de vară!). 4) Suvenir din zilele frumoase ale concediului — Sprijin figurat. 5) Pe-o coastă — A porni în cursă — Sete! 6) Te transportă în lumea viselor — Rai estival cu ascensiuni și priveliști încântătoare — Notă muzicală. 7) Compoziție muzicală lirică — Jucat pe toate scenele. 8) Excursionist — Oaze vârtice cu pescari, iole și înotători. 9) De la început — Le-a scăzut temperatura — Cunoscut oras în Franța. 10) Nu prea sînt în formă (fem.)! — Se închină eroilor — Intră-n mare. 11) Te face să-ți dai haina de pe tine — Au luat... picături de sănătate solară (fem.).

Toma MICHINICI

În cascadele pădurilor ecuatoriale trăiește «Conraua goliat», broasca-gigant. Fiind foarte sperioasă, ea se scufundă la cel mai mic zgomot și a rămas astfel necunoscută oamenilor de știință pînă acum 60 de ani. În primele stadii de dezvoltare, Conraua goliat are dimensiunile broștelor obișnuite, însă după metamorfoză se dezlănțuie procesul dezvoltării ei gigantice. Exemplarul capturat, din fotografia alăturată, îi justifică pe deplin numele.

10	A	R	A	5	R	6	7	8	9	10	11	12
A	P	A	M	I	H	E	R	A	L	A		
3	A	Z	I	H	Z			U	R	A	L	
A	R	E	H	A		L	M		B	D		
5	H	I		T		M	I	E	R	E		
A		S	I	L	V	E	T	E			B	
7		S	T	R	A	N	D			C	O	R
8	C	U	R	E	N	T			L	I	D	O
9	U	S	A		S	E	R	A		A	H	
10		L	V	A		O	C	L			Z	
11	A	C	U	M		F	L	V	I	D	A	
12		A	C	A	S	A			R	O	I	T
13	B	P	E	R	I			M	I	A	G	E

O IDEE CU... CAP! În orașelul elvețian Saas-Grund tăblițele indicatoare de direcție sînt montate pe suporturi cu totul ieșite din comun. Oficiul local de turism a folosit arbori uscați, replantindu-i cu rădăcina în sus, după ce o mină meșteră le-a dat o «personalitate» cit mai nostimă, a cărei pieptănătură pare a fi fost rodul unui concurs de coafuri moderne.

lată o mostră!

scurt și cuprinzător

● **Formatul:** 1 pagină 33 x 45 cm, contrapagina nu este imprimată; preț 1 franc; tirajul 10 000 exemplare. Iată caracteristicile noului ziar «La voix de l'Homme Grenouille». Nu e imprimat, ca toate ziarele, pe hîrtie ci pe o foaie de material plastic. Nu se botește în metrou sau tramvai, nu se strică pe ploaie, nu se rupe la meci! Editorii săi prevăd zece apariții pe an.

● **Societatea americană «General Mills»** a nuntă lansarea pe piață a unui nou produs: grăsimia sintetică, fabricată din elemente derivate din petrol și azot. Deocamdată rămîne o simplă curiozitate, margarina deținînd recordul mondial al consumului de grăsimi. În 1965 s-au consumat aproape 5 milioane tone de margarină.

● **În viitor se va putea trăi cu o inimă confecționată în întregime din cauciuc.** Primele experiențe, făcute asupra cîinilor, au dat rezultate încurajatoare, animalele supraviețuind patru zile după operație. Știrea a fost adusă la cunoștința publicului de doctorul Pierson, care efectuează cercetări pentru întreprinderea de anvelope Goodyear. Prețul noii inimi, susține domnia-sa, va fi egal cu cel al unui automobil.

● **În luna august a fost sărbătorită la Rotterdam cea de a 80-a aniversare a limbii esperanto.** În anul 1887 a apărut prima carte scrisă în această limbă de un medic oculist polonez pe nume Zamenhof, care a semnat-o cu pseudonimul Esperanto.

● **Constatîndu-se preferința animalelor maritime și în special a crustaceelor pentru epavele metalice în care își fac cuibul și se înmulțesc,** s-a propus scufundarea la o adîncime de 15-18 m a unor automobile vechi care vor fi repede populate de vietățile mării. Respectivile regiuni vor deveni astfel adevărate rezervații de crustacee și totodată pitorești locuri de turism pentru acvanații.

● **Savanții sovietici au descoperit în munții Turkestanului fosila unei reptile zburătoare datînd de aproximativ 190 milioane ani.** Un interes deosebit l-a stîrnit constatarea că reptila s-a folosit pentru zbor de membrele inferioare, care erau prevăzute cu membrane, în timp ce toate celelalte tipuri de reptile cunoscute se foloseau de membrele anterioare, transformate în aripi.

zat carcea «Fără familie». A ieșit o cinea-
melodramă peste care plutește din când
în când un abur de poezie a circului.
Treia actori mari, Pierre Brasseur, Gino

printr-o natură fără drame, de un echi-
libru perfect («Casa din vale», «Gospo-
dăria bătrânească» etc.) (Galeriile de
artă, bd. Magheru 20).

● **Săvulescu Victoria Nolla** — artă
decorativă. Lucrările expuse, cu toate
că au un scop funcțional precizat, sint,
într-un fel, încercări de a descoperi atri-
bute moderne unor subiecte de tradiție.
Inspirându-se din muralistica medievală
românească, nici nu se putea să nu se
simtă influențele acesteia. Dar viziunea
e reluată pe plan laic și pe panouri renașc
povești și legende («Harap Alb», «Scenă
istorică», «Făt-Frumos și zmeul»). In-
dividualizarea personajelor cu figurile
desenate și caracterizate prin linii esen-
țiale păstrează un aer naiv dar și un hie-
raticism de icoană bizantină. «Flacăul» sau
«Domnița», care aduc aminte mai de-
grabă de totemurile polinesiene, sint
lucrate pe mai multe registre, artista
utilizând aplicații de piele și realizând
obiecte-simbol interesante (Galeriile de
artă, bd. N. Bălcescu 23).

● Inaugurată la 16 februarie și închisă
la începutul lui septembrie, expoziția
Tutankhamon de la Petit Palais din Paris
a fost vizitată în acest timp de peste un
milion de persoane.

Francesco Rossi

disc

● Dacă nu a fost posibil ca Electrecordul
să contracteze înregistrări originale cu
repertoriul lui Salvatore Adamo în in-
terpretarea autorului, foarte gustat de
melomanii noștri îndrăgostiți de stilul
și maniera extrem de personală a vedetei
franceze cu nume italian, casa noastră
de discuri ne oferă în schimb «Melodii
de Salvatore Adamo interpretate de
Anda Călugăreanu». Cădat, dar la
nevoie... (45-EDC-860).

● Solista Mihaela Mihai, atît de simpa-
tică în imaginile transmise de televi-
ziune, apare pe coperta discului im-
primat la Electrecord într-o tristă «in-
terpretare» artistic-fotografică care ne
redă un chip de nerecunoscut. Totuși
vocea dulce a Mihaelei Mihai poate fi
ușor îndrăgită, mai ales în «Fais-le riez»,
«Poupée de cire», «Mourir ou vivre» și
«Ouki-kouki». Așteptăm și un disc al
Mihaelei Mihai interpretînd muzică au-
tohtonă (45-EDC-858).

● Cele patru melodii ale lui Gerd
Willnow ne propun ascultarea citorva
bucăți din creația unuia dintre veteranii
muzicii ușoare românești. Atît «Tango
drag» cit și «La revedere pe cine știe
cînd» sint piese pline de poezie, melodie,
sentiment. Orchestra Electrecordului,
condusă de Imre, acompaniază pe soliștii
Constantin Drăghici, Ilina Cerbacev,
Elena Neagu și Cristian Popescu (45-
EDC-855).

Audrey Hepburn

Cervi și Bernard Blier au consimțit
să-și înscrie numele pe generic.

● **Fiul companiei de partizani** (o
producție a studiourilor din R.P.D. Co-
reeană). O pagină de istorie onest ecran-
izată. Regia — Son Mu Phe.

● Nu pierdeți aceste documentare:
Tovarășă (regia, Doru Segal) și **Hanoi
de la răsărit la asfințit** (regia — Pavel
Constantinescu).

● Cinești de prestigiu pe ecranele
noastre și actori ce trebuie văzuți:
Orson Welles (Falstaff), **Francesco
Rossi** (Momentul adevărului), **William
Wyler** (Cum să furi un milion), **Audrey
Hepburn** și **Peter O'Toole** (Cum să
furi un milion), **Philippe Noiret** și
Catherine Deneuve (Viața la castel),
Aleksandr Demianenko și **Natalia
Varlei** (Prizoniera din Caucaz).

plastică

● **Mihai Onofrei** — sculptură. Actua-
la expoziție a septuagenarului scu-
ptor Onofrei atestă o neștirbită vigoare și
energie în modelarea pietrei. Autor a
numeroase lucrări pe care le adăpostesc
colecțiile muzee bucurestene (D. On-
ciu, B.P. Hasdeu, dr. Caracas și alții) și nu
numai acestea, fostul elev al lui Bour-
delle păstrează constanța aceluiași spiri-
tualității, același cîntec raiic pe care îl
smulge pietrei sau îl imprimă pămîntului
modelat. În actuala expoziție artistul
expune cîteva portrete (Sadoveanu, Go-
ga, Horia, Călinescu, Eminescu) cărora
le dăruie o dinamică psihologică per-
sonală, apoi nuduri și compoziții dintre
care remarcăm «Somnul» (Galeriile de
artă, bd. N. Bălcescu 23).

● **Justina Popescu** — pictură. Cun-
noscută portretistă, artista ne prezintă
și de astă dată cîteva personaje cărora
investigațiile cromatice le dezvăluie li-
niile psihologice. Compoziții de rigoare
clasică, ele trăiesc mai ales prin culoare,
care caracterizează personajele și ni le
descoperă în momente calme, senine.
«Portret de tinăr», «Portretul lui L.D.»
etc.). Peisajele sint o privire sentimen-
tală a unor priveliști de pe valea Argeșului,
în care amintirile exaltă culorile dînd
noi valori locurilor («Șper hidrocentra-
lă»). Și aici, ca și în portrete, liniștea
domină și ne plîmbăm vizual prin aceste
peisaje, unele cu perspective deschise.

teatru

● Premieră brașoveană: **Icre negre
sau fasole**, de Scarnicci și Tarabusi,
vodevil bogat în situații și efecte comice.
Excelentă punere în scenă aparținînd
lui Lucian Giurchescu. O cavalcadă bine
condusă de poante comice și situații de
bun umor, într-un ritm trepidant. Valo-
rios și pe linia spectacolului — deco-
rului lui Dan Nemeșanu. Bună interpre-
tare: E. Mihăilă-Brașoveanu, Geta Gra-
pă, Mircea Andreescu, George Gridă-
nașu, Dan Săndulescu, Flaviu Constanti-
nescu. În tot, o realizare meritorie.

● **Telerevista Deva** — spectacol re-
vulsit inegal ca text și realizare. Cîteva
comici de gen (Lucian Rădulescu, Valeriu
Georgescu, Mihail Ioan, Hoidan Marian,
Istrate Mihai) nu totdeauna bine serviți
de text. Remarcabil baletul (maestru
coregraf Sandu Feier) și cîteva buni so-
liști vocali.

● Pentru a apropia publicul de viața
teatrală bucuresteană, publicația «Săp-
cămîna culturală a Capitalei» a inițiat
concursul pentru acordarea premiilor
«AMFORA» care vor distinge cele mai
valoroase realizări ale stagiunii 1967-1968
în domeniul teatrului de proză: drama-
turgie, regie, scenografie și interpretare.

Gheorghe Dinică

● O interesantă inițiativă la Teatrul
de stat din Turda: un studio al pionie-
rilor care înfățișează spectacole pentru
copii («Păcălă, Unchiul Temistocle de
T. Mușatescu») jucate tot de copii, cu
propria lor orchestră. În rolurile ome-
nilor «mari» apar actorii teatrului.
Felicitări autorului ideii, tinărul actor
Alex. Mitea.

● Seria turneelor peste hotare în
stagiunea de toamnă o deschide luna
aceasta Teatrul de Comedie din Bucu-
rești prin participarea sa la Festivalul
internațional de teatru experimental de
la Belgrad, alături de teatrele din S.U.A.,
Cehoslovacia, Polonia și, bineînțeles,
Iugoslavia. Teatrul bucurestean va juca
Troilus și Cresida.

● Turnee în provincie: Teatrul Giu-
lești cu **Omul care a văzut moartea**,
Teatrul de Comedie cu **Opinia publică**
și Teatrul Mic cu **Doi pe un balansoar**.
Toate în luna septembrie!

televiziune

Ca și cel de săptămîna trecută, progra-
mul TV pentru următoarele 7 zile este
dominat de manifestările celui de-al
IV-lea Concurs și Festival interna-
țional «George Enescu» — 1967. Se
cuvine, așadar, să ne arătăm recunoș-
tința pentru generozitatea cu care ni se
oferă spectacole de înaltă ținută
artistică.

DUMINICĂ 10 SEPTEMBRIE. Festi-
valul ne prilejuiește înțînirea cu Filar-
monica clujeană de sub conducerea lui
Emil Simon (12.15) ● După-amiaza
arată ca o obișnuită teledupăamiază du-
minicală: **sport** (cîtește fotbal) și **Ma-
gazin 111**. În legătură cu acesta din
urmă, o observație în treacăt: parca
umorul scris, experimentat la ultima
ediție, e mai izbit decît cel oral...

● Înregistrate pe telerecording (din
această cauză ne temem, oarecum, de
calitatea tehnică) cîteva selecțiuni mu-
zical-coregrafice ale Estradei din Con-
stanța (20.00) ● Filmul cehoslovac
«Fantoma din Morisville», parodie poliș-
tă realizată cu meșteșugite mijloace
ale genului (21.00).

MARTI 12 SEPTEMBRIE. În cadrul
Festivalului: **Oedip** — capodopera ma-
relui dispărut (20.00).

MIERCURI 13 SEPTEMBRIE. Semna-
lăm emisiunea adresată tineretului stu-
dentesc: **Alma Mater** (19.00) ● Un
frumos cadou oferit iubitorilor, mulți
la număr, ai muzicii ușoare: **Marea
gală a discului Eurovizunii** cu Nini
Rosso, Bobby Solo, Juliette Greco, Udo
Jürgens, Mahalia Jackson ș.a. (21.20).

JOI 14 SEPTEMBRIE. Urmăriți emi-
siunea de limbă română contemporană
Mult e dulce și frumoasă... E mereu
vie, interesantă și instructivă (18.20)
● Serialul «**vanhoë**» nu ne entuzias-
mează, în ciuda eforturilor lui Roger
Moore. Deficiențele artistice ale filmu-
lui ies cu atît mai mult în evidență cu cît
comparația cu admirabilul «**Robin Hood**»
e inevitabilă (20.00) ● Ana Pacatiuș
și Ion Luican, doi îndrăgiți interpreți ai
folclorului nostru (20.30) ● Cu Tele-
glob, ne incomparabilele meleguri ale
Istambulului (20.45) ● Litera P a
Dicționarului de personaje anticipi-
tări pe: Păcălă, Pantalone, Puck, Prîs-
tanda. Drept care, presupunem noi,
televiziunile vor rămîne deschise (21.10)

● Vă mai recomandăm, din programul
serii, emisiunea de bună calitate a lui
Ely Roman **Din culisele muzicii ușoare**
(22.10).

VINERI 15 SEPTEMBRIE. O agenda
a **Festivalului** (20.00) ● Ni se prile-
juiește vizionarea, sau mai curînd re-
vizionarea, filmului «**Golgota**» — re-
marcabilă realizare a studiourilor noas-
tre (21.20).

SIMBĂTA 16 SEPTEMBRIE. Din nou
ni se propune **Să rîdem cu Stan și
Bran**. Ca și cum dacă ni s-ar prezenta
în fiecare săptămîna cîte un «**Othello**»

Elena Cernei

am mai putea să plîngem... (21.00) ●
Emoții în premieră. Candidați: soli-
ști de muzică populară (21.30) ● **La
balul de simbătă seara** încheie pro-
gramul acestei săptămîni, divers și pro-
mițător (22.50).

sport

**Pronosticul antrenorului TI-
TUS OZON la concursul
Pronosport nr. 36 din 10 sep-
tembrie 1967**

I. «U» Craiova-Progressul	1
II. «U» Cluj-Rapid	1 X
III. Dinamo București-	
Dinamo Bacău	1
IV. Petrolul-U.T.A.	1
V. Steaua-Steagul roșu	1
VI. Jiul-Farul	1 X
VII. A.S.A. Tg Mureș- F.C. Argeșul	1
VIII. Chimia Suceava- C.S.M.S. Iași	1 X
IX. Metrom Brașov- Siderurgistul	1
X. A.S. Cugir- Politehnica Timișoara	1 X
XI. C.S.M. Resita-Vagonul	1
XII. C.F.R. Cluj- Industria sîrmei C.T.	1
XIII. Olimpia Oradea- Metalul Hunedoara	1

coperta noastră

George Enescu și vioara lui
fermecată.

cinema

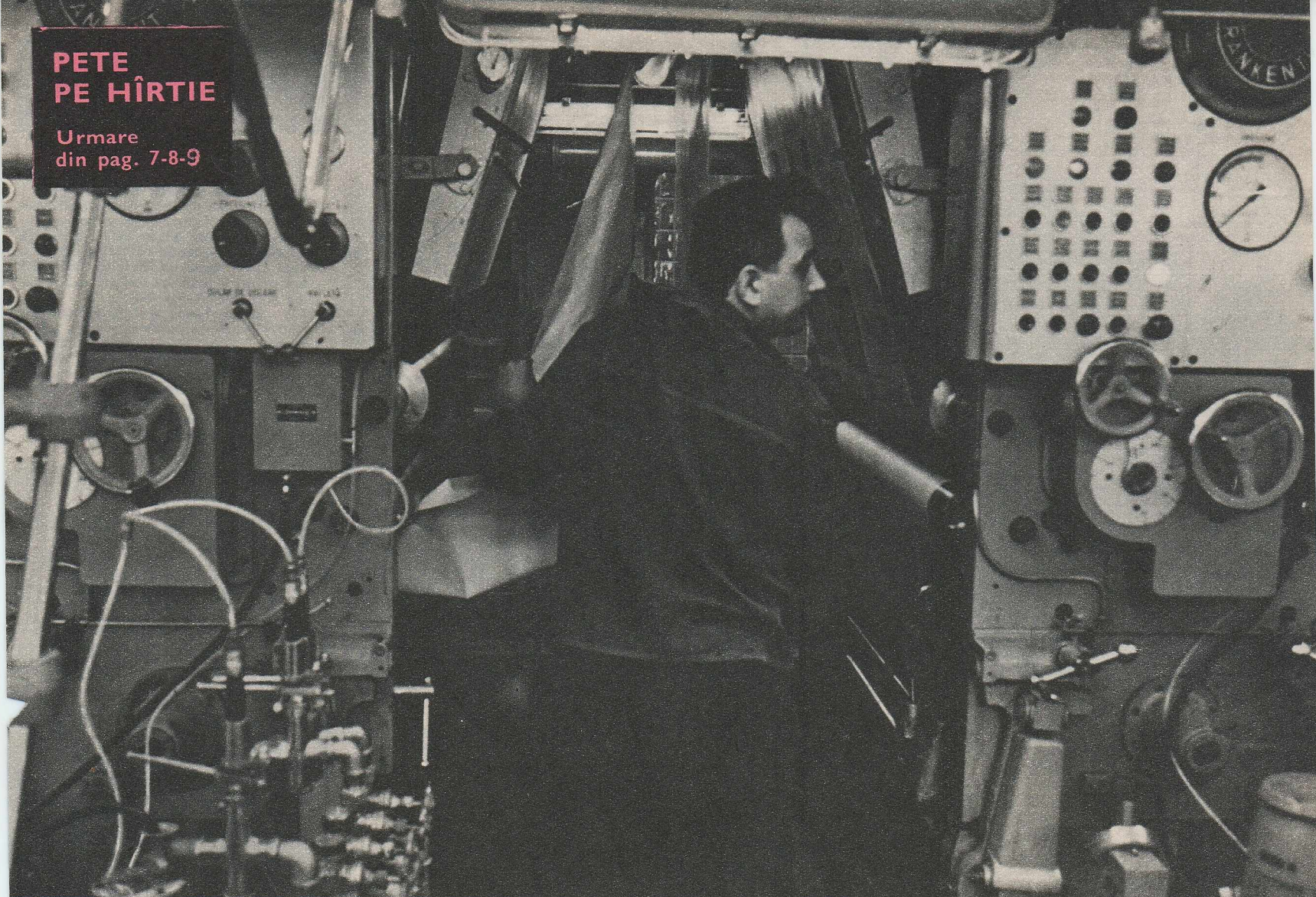
● **Surcouf** — tigrul celor șapte
mări. Aventură de duzină, mutată —
cu tot arsenalul ei — de pe uscat pe
mare. Dar se pare că Neptun nu a fost
cîtuși de puțin darnic cu zelosul slujitor
care se cheamă rezizorul Sergio Ber-
gonzelli și care, de altfel, nici nu și-a
bătut capul cu marile probleme de in-
obilare a aventurii. A lăsat totul pe
seama unui Gérard Barry, numai mușchi
și zimbeci. Repeta este verificată de
mult. Și merge bine. În alte roluri:
Antonella Luadi, Geneviève Casile,
Terence Morgan, Giani Esposito, Armand
Mestral.

● **Singur pe lume.** Hector Malot
pe ecran! Cu tot alaiul lui de înduio-
șări și de lacrimi. Mare-i grădina cinea-
matografiei! Ispitit de melodrama per-
fectă, rezizorul André Michel a ecran-

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de programe.

PETE PE HÎRTIE

Urmare
din pag. 7-8-9

imi sînt mie cunoscute știu că destul de multe nu se refereau la oamenii cei mai indicați. Uneori s-au trimis la aceste școli chiar și muncitori slabi, de care conducerile secțiilor voiau să scape într-un fel. Iată-i acum pe aceștia în producție. La noi, sau la Palas, sau la Călărași ori în altă parte. Urmările se văd.

Într-adevăr, poate mai mult decît în alte sectoare industriale calificarea oamenilor joacă aici un rol hotărîtor. Dar nu e vorba de o calificare înțeleasă în sensul strict al cuvîntului. Omului care lucrează la mașina de hîrtie îi trebuie un orizont de cunoștințe mai larg, un anumit nivel de cultură generală. Mai are nevoie de stabilitate, fiindcă meseria aceasta se învață cum trebuie în ani de muncă neîntreruptă. Or, ca să dăm numai un exemplu, de la Palas au plecat la alte întreprinderi, într-o recentă perioadă de cîteva săptămîni, prin transfer sau demisie, vreo optzeci de muncitori dintr-o secție. Cu cine să-i înlocuiești pe moment?

Vorba inginerului șef al acestei fabrici: tipografii au dreptate! Dar parcă numai ei?

*

Așadar, problema hîrtiei cere o grabnică rezolvare. Punctele-cheie sînt fabricile, dar Ministerului Industriei Chimice îi revine partea cea mai grea a răspunderii.

Apoi C.F.R.-ului, care transportă uneori hîrtia în condiții necorespunzătoare, apoi depozitelor intermediare, recepționarilor din tipografie.

Beneficiarii hîrtiei așteaptă cu nerăbdare să simtă că lucrurile s-au îndreptat. Așteptăm și noi.

Poate că un viitor reportaj pe această temă se va tipări pe o hîrtie «fără pete». Sau poate că va trebui să cumpărăm din import cîteva foi de hîrtie splendidă, ministerială, și să ne mai plîngem o dată că nu se mai poate așa?

Moderna mașină rotativă de tipar adînc, achiziție recentă a Combinatului poligrafic Casa Științei, lucrează cu dese întreruperi din cauza frecvenței mari a ruperilor hîrtiei produse la Palas, Brăila și Prundul Bîrgăului. Nu e păcat că acest agregat de înaltă tehnicitate nu dă întreaga măsură a calităților sale? Este și părerea noastră.

Mii de kilometri de bandă de hîrtie ies zilnic dintre valțurile mașinilor. Dar nu tot ce se fabrică se și folosește. Dovedă, aceste mormane de rebuturi pe care tipografiile le produc datorită calității necorespunzătoare a materialului de tipărit.

Phenianul renăscut din ruine, azi un oraș modern, cu largi magistrale mărginite de clădiri noi, cu numeroase întreprinderi industriale, cu întinse parcuri îmbietoare.

FLUXUL ÎNNOIRILOR

— însemnări din r.p.d. coreeană —

O distanță de 11 000 kilometri ne desparte de Republica Populară Democrată Coreeană. La capătul ei, o țară interesantă, cu peisaje de o fermecătoare varietate, cu oameni harnici și entuziaști ce-și închină priceperea și inițiativa operei de ridicare a țării lor pe noi trepte ale economiei și culturii. Călătoria pe care am făcut-o în Coreea socialistă a fost bogată în impresii. Din cele văzute încerc să redau în aceste rânduri doar câteva secvențe ce oglindesc înfăptuirii ale oamenilor muncii din «Țara dimineților liniștite».

DESTINUL APEI

Cînd discuți cu tovarășii coreeni despre resursele naturale ale țării lor, ei nu uită să adauge și apa. Și nu întimplător. Apa mărilor care scaldă țărmurile R.P.D. Coreene, apa fluviilor și a lacurilor interioare a căpătat în anii puterii populare o importanță deosebită. Hidrocentrale de mare putere și numeroase unități energetice mijlocii și mici au devenit un puternic afluent al sistemului energetic național. În prezent, majoritatea satelor coreene sînt luminate electric, căile ferate sînt electrificate în proporție de 21 la sută. Unitățile energetice ale țării au furnizat anul trecut peste 12,5 miliarde kWh, ceea ce reprezintă o contribuție substanțială la ridicarea Coreei socialiste pe noi culmi de civilizație și progres.

În ce privește perspectivele, mi s-a relatat că resursele de apă ale țării vor fi în continuare valorificate pe o scară mai largă, prin construirea unor noi unități energetice. Este destinul contemporan al «aurului alb» sub semnul puterii populare.

POPAS LA NAMPHO

Orașul Nampho este situat la sud de Phenian, pe malurile Golfului Coreei de Vest. Construcțiile masive ale uzinei de metalurgie neferoasă, ale celei de utilaj chimic, dezvoltate și modernizate în ultimii

ani, precum și ale diferitelor întreprinderi ale industriei bunurilor de consum domină orașul. Numeroase blocuri de locuințe și clădiri social-culturale, străzi pline de verdețâ întregesc aspectul modern al orașului. Dar Nampho are o semnificație aparte în viața economică a R.P.D. Coreene datorită faptului că aici se află unul dintre cele mai mari porturi comerciale ale țării. Cheiurile lui se întind pe cîțiva kilometri la gurile fluviului Daidong-Kang. În cele trei dane ale acestei porți maritime — îmi spun gazdele — pot acostă nave cu o capacitate de pînă la 10 000 tone. Portul s-a dezvoltat și modernizat continuu. Iată dovezi concludente: în ultimii zece ani capacitatea sa a crescut de 10 ori, iar cea a instalațiilor de transbordare — de 5 ori. De aici pleacă și vin numeroase vase purtînd pavilioanele celor peste 70 de țări cu care R.P.D. Coreeană întreține relații comerciale. Macarale puternice, tractoare, electrocare și alte utilaje ușurează mult activitatea muncitorilor. Unul dintre aceștia îmi spunea că esențială în munca lor este acum lupta cu timpul, efortul pe care-l fac pentru ca fiecare navă să fie descărcată sau încărcată în minimum de timp posibil. Într-adevăr, urmărindu-i pe muncitorii portuari rămîi impresionat de organizarea și sincronizarea muncii, de rapiditatea în efectuarea fiecărei operații.

«FABRICA» DE SARE ÎN AER LIBER

La circa 15 km de Nampho se află ceea ce localnicii numesc fabrica de sare. Este de fapt o platformă la marginea mării, împărțită în mai multe bazine betonate, dreptunghiulare. Procesul tehnologic de producție a sării este simplu. În timpul fluxului apa mării pătrunde adînc în uscat. Cînd se retrage, bazinele rămîi pline cu apă. Treptat apa se evaporă iar sarea se depune pe fundul bazinelor. Întregul ciclu durează circa 100 de zile, preocupările actuale fiind orientate spre reducerea lui.

La această «fabrică» se extrage din apa mării o cantitate de sare care, supusă unor prelucrări chimice, acoperă nevoile de consum ale populației precum și o mare parte din cerințele industriei.

LA UZINA DE LOCOMOTIVE ELECTRICE

În timpul călătoriei am vizitat, printre altele, uzina de locomotive electrice «Steagul roșu» din Phenian. La început un atelier de reparat material rulant, ea a devenit o unitate de producție modernă, în care lucrează peste 3 000 de muncitori, 840 ingineri și tehnicieni. Lucrătorii uzinei m-au vorbit pe larg despre dezvoltarea pe care a cunoscut-o întreprinderea lor după eliberare, despre etapele modernizării ei. Pentru viața uzinei anul 1961 marchează o etapă importantă pe care muncitorii și tehnicienii nu o vor uita niciodată. Este anul realizării primei locomotive electrice pe baza unor proiecte proprii, anul primei mari victorii în îndeplinirea sarcinii trasate de partid privind modernizarea transporturilor. Această realizare a fost rezultatul unei munci asidue, al unor îndelungate eforturi, cercetări și experimentări. În prezent aici se produc anual 20-30 asemenea locomotive, precum și locomotive cu aburi sau cu motoare diesel.

Numeroase locomotive electrice de 4 300 CP purtînd inscripția «Steagul roșu» circulă cu viteze de 150 km pe oră pe căile ferate electrificate ale țării. Și nu e lipsit de importanță faptul că aproape jumătate din volumul transporturilor feroviare se realizează cu ajutorul acestor mijloace moderne.

Părăsind R.P.D. Coreeană păstrez regretul că nu am avut răgazul necesar pentru a cunoaște și mai multe aspecte din viața și activitatea acestor oameni pricepuți și entuziaști.

Nicolae CUCUI

rea gospodăriei fiecăruia din milioanele de țărani sud-vietnamezi cu pompe mecanice...»

■**3** Iată-i pe mercenarii albi ai belgianului Schramme omorându-și timpul liber în... dueluri (jos, dreapta). «Campionul» lor în ale tirului — după cum ni-l prezintă revista «Paris Match» — este Mini-Schmidt (stînga jos). Dar ce reprezintă un mercenar? Ziaristul american Stanley Meisler, care a petrecut citva timp printre mercenarii de la Bukavu, îi descrie astfel: «În general taciturni, mercenarii se arată plini de vervă cînd vine vorba de «isprăvile» lor, de cursele întinse victimelor... E limpede că mercenarii luptă în primul rînd pentru banii». În articolul său, Meisler îl citează și pe colonelul Hoare, fost comandant de mercenari în Congo, care afirmă despre oamenii pe care i-a avut în subordine: «Nivelul lor general de cunoștințe era slab în proporții alarmante. Printre ei erau în mare număr alcoolicii, și vagabonzi, care nu s-ar fi putut angaja nicăieri în altă parte...»

EXTERNE

McNamara și adevărul

de Silviu BRUCAN

Recenta declarație a ministrului american al apărării, Robert McNamara, că războiul din Vietnam se va decide în Sud și nu în Nord a stîrnit o adevărată furtună în Congres și în opinia publică. «Evoluția conflictului pe teren în Sud, mai curînd decît războiul aerian în Nord, constituie factorul determinant» — a precizat el, după ce a dezvăluit că din 359 obiective propuse de șefii statelor majore au fost bombardate 302.

Era confirmarea impasului la care a ajuns întreaga strategie militară americană în Vietnam, venită de la omul însărcinat să conducă direct ansamblul acestei operațiuni militare. Trimis de președintele Johnson, McNamara a inspectat deseori frontul vietnamez pentru a-și da seama de situație la fața locului și a raporta președintelui. Ultima lui vizită s-a produs în luna iulie pentru a aviza asupra cererii de noi soldați făcute de generalul Westmoreland, comandantul trupelor americane în Vietnam. Destul de elocvent de obicei, McNamara s-a arătat de astă dată de o discreție ciudată și, deși încă de la întoarcerea pe aeroport ziaristii l-au asaltat cu întrebări insistente, șeful Pentagonului a refuzat să le comunice concluzia cu care a venit, sub motiv că o rezervă președintelui. Este adevărat că în trecut — și nu o singură dată — el s-a lăsat cuprins de euforia ce emana de la Casa Albă și s-a lansat în previziuni de victorii militare despre care el știe mai bine ca oricine că nu s-au adevărat. Și, ca un adevărat businessman, McNamara știe că o firmă nu-și poate permite să-și înșele clientela de mai multe ori decît cu riscul de a o pierde pentru totdeauna.

În ce constă, în definitiv, semnificația declarației lui McNamara? Este știut că, deși au trecut peste doi ani de cînd Statele Unite s-au angajat în mari operații terestre în Vietnamul de Sud, deși numărul trupelor intervenționiste a sporit pînă la aproape jumătate milion depășind vîrfurile atinse în războiul din Coreea iar cheltuielile războiului s-au ridicat cu viteza unei rachete la 25 de miliarde dolari anual, președintele Johnson și Pentagonul n-au fost în stare nici un moment să producă în fața opiniei publice vreun succes militar cît de cît demn de menționat. Teritorial, patru cincimi din Vietnamul de Sud se află sub controlul forțelor de eliberare iar tactic înșiși corespondenții de război americani recunosc că aceste forțe dețin în prezent inițiativa. În aceste condiții, încă de multă vreme conducătorii americani s-au străduit să dea impresia că războiul va fi decis prin bombardamentele aeriene sălbatice împotriva Republicii Democratice Vietnam, pe care le-au intensificat la maximum, depășind cu mult nivelurile-record din timpul celui de-al doilea război mondial ca număr de raiduri zilnice și tone de bombe pe kilometru pătrat. Și acum, în fața aceleiași subcomitet senatorial pentru pregătirea militară care l-a invitat pe McNamara să prezinte un raport, generalul Earl Wheeler, șeful statelor majore, amiralul Ulysses Grant Sharp, comandantul american din Pacific, amiralul Moorer, șeful operațiilor navale, și generalul John McCon-

nell, șeful statului major al aviației, au preconizat o intensificare a bombardamentelor asupra R.D. Vietnam înaintea anotimpului ploios al musonului de toamnă. Venind după acești «ulii» războinici înrăiți, McNamara a turnat un duș rece pe capetele lor înfierbîntate cînd a declarat că nu există nici un motiv ca să se creadă că o intensificare a bombardamentelor «ar putea să înfrîngă voința poporului vietnamez sau să-i abată pe conducătorii săi de la obiectivele lor».

Concluzia logică a fost formulată la sfîrșitul ședinței de senatorul Symington, care s-a aflat și el pînă acum printre «ulii»: «Dacă situația prezentată de ministrul apărării este exactă, cred că Statele Unite ar trebui să se retragă din Vietnam cît mai curînd și pe o bază cît mai bună».

De fapt, o serie de cunoscuți militari americani de talia generalilor Ridgway și Gavin au avertizat încă din 1965 împotriva escaladării războiului, pe baza doctrinei militare tradiționale potrivit căreia «S.U.A. nu trebuie să se angajeze într-un vast război terestru pe continentul asiatic». Generalul Ridgway, care s-a opus încă din 1954 unei intervenții americane în Indochina, spunea următoarele: «În Coreea, noi am învățat că numai puterea aeriană și navală nu poate cîștiga un război și că nici forțe terestre inadecvate nu-l pot cîștiga. Nu pot concepe ca noi să fi uitat această lecție amară atît de repede și să fim pe punctul de a săvîrși aceeași eroare tragică».

Judecînd sub acest unghi de vedere ceea ce ziarul «New York Times» numește «ineficacitatea operațiilor militare în Vietnam», se poate ușor constata că pentru S.U.A. rezultatele sînt chiar mai dezastruoase decît în războiul din Coreea și, așa cum scrie același ziar, «războiul merge prost și ar putea continua timp de decenii, fiecare an aducînd un număr și mai mare de victime omenești».

Nu este deci de mirare că presa americană vorbește de «îngrijorarea adîncă a opiniei publice», iar sondajele Gallup și Harris indică nivelul cel mai coborît de sprijin public acordat administrației Johnson, de la instalarea ei. Pentru prima dată un procent impunător de americani se pronunță pentru retragerea trupelor americane din Vietnam.

În presa americană și în presa mondială se pune cu insistență întrebarea legitimă, care decurge din declarația ministrului american al apărării: «Dacă bombardamentele din Nord — întrebă editorialul lui «Le Monde» — nu constituie un element decisiv al luptei pe care o poartă Statele Unite, de ce nu li se pune capăt și nu se ajunge, pe această bază, la negocieri?»

Deocamdată răspunsul președintelui Johnson la această întrebare este negativ. La recenta sa conferință de presă el a încercat să atenueze efectul declarației lui McNamara, negînd divergența evidentă între ministrul apărării și șefii militari și preconizînd continuarea războiului.

Cît timp însă va mai putea fi ignorată opoziția din ce în ce mai fermă a opiniei publice față de acest război monstruos?

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

RECLAMĂ EFICIENTĂ

prin

AGENȚIA DE PUBLICITATE E.S.I.P.

București, str. Eforiei 6

Tel. 16.79.45.